

Centrum vedecko-technických informácií SR
Odbor metodiky a tvorby informácií školstva
Oddelenie regionálneho školstva a prierezových tém

Vyhodnotenie činnosti
občianskych združení detí a mládeže
za rok 2023

Bratislava

2024

OBSAH

Úvod	3
Informácie o združeních detí a mládeže	4
Personálne zabezpečenie OZ	11
Členská základňa OZ	20
Aktivity pre deti a mládež	25
Pobytové aktivity /tábory/	27
Informačný servis	31
Poradenské služby	33
Vzdelávacie aktivity	34
Medzinárodné výmeny a iné medzinárodné aktivity	44
Edičná činnosť	46
Porovnaná	48
Záver	50

Úvod

Občianske združenia plne nadviazali na tradíciu združovania sa osôb a sú najrozšírenejšou právnou formou pôsobiacou v neziskovom sektore. Sú založené podľa ustanovení zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov. Občianske združenia detí a mládeže svojou činnosťou ovplyvňujú vývoj detí a mládeže aktivitami vyplňajúce voľný čas a neformálnym vzdelávaním. Množstvo združení si za dve desaťročia svojho pôsobenia vytvorilo pevnú pozíciu na Slovensku, kde sú podporované Ministerstvom školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR, nielen finančnými dotáciami, ale aj pri organizovaní aktivít vytváraním podmienok pre ich realizáciu.

V nasledujúcom analytickom rozbere predkladáme rozbor základných informácií za združenia, ktoré poskytli informácie o svojej činnosti prostredníctvom Výkazu Škol (Mlad 1-01).

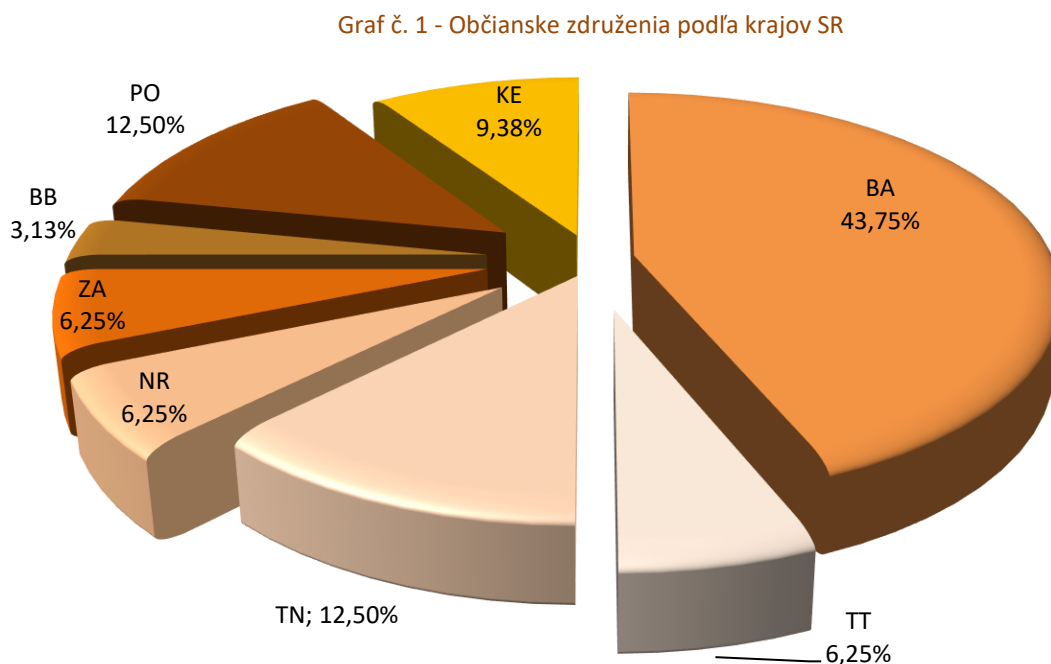
Autori

I. Informácie o združeních detí a mládeže

V roku 2023 zaslalo Centru vedecko-technických informácií, oddeleniu regionálneho školstva a prierezových tém v rámci štatistického zisťovania **32 občianskych združení** svoje údaje o pôsobení v oblasti detí a mládeže, čo predstavuje o štyri združenia menej /Rada mládeže Banskobystrického kraja, Občiansko-demokratická mládež, Slovenská asociácia športu na školách a Slovenská debatná asociácia/, naproti tomu poslala Výkaz nová organizácia 200 ton z lesa von zaoberajúca sa najmä čistením prírody/ ako za predchádzajúci rok, prostredníctvom Výkazu MLAD 1-01 podľa stavu k 31.12. Až štrnásť z nich malo sídlo v Bratislavskom kraji, čo predstavovalo 43,75 % podiel zo všetkých združení, ktoré vyplnili výkaz v sledovanom období, po štyri združenia pôsobili v Trenčianskom a v Prešovskom kraji (12,50 %), tri združenia uviedli svoje pôsobisko v Košickom kraji (9,38 %), po dve združenia boli zaznamenané v Trnavskom, Nitrianskom a v Žilinskom kraji (6,25 %) a jedno združenie pôsobilo v Banskobystrickom kraji (3,13 %).

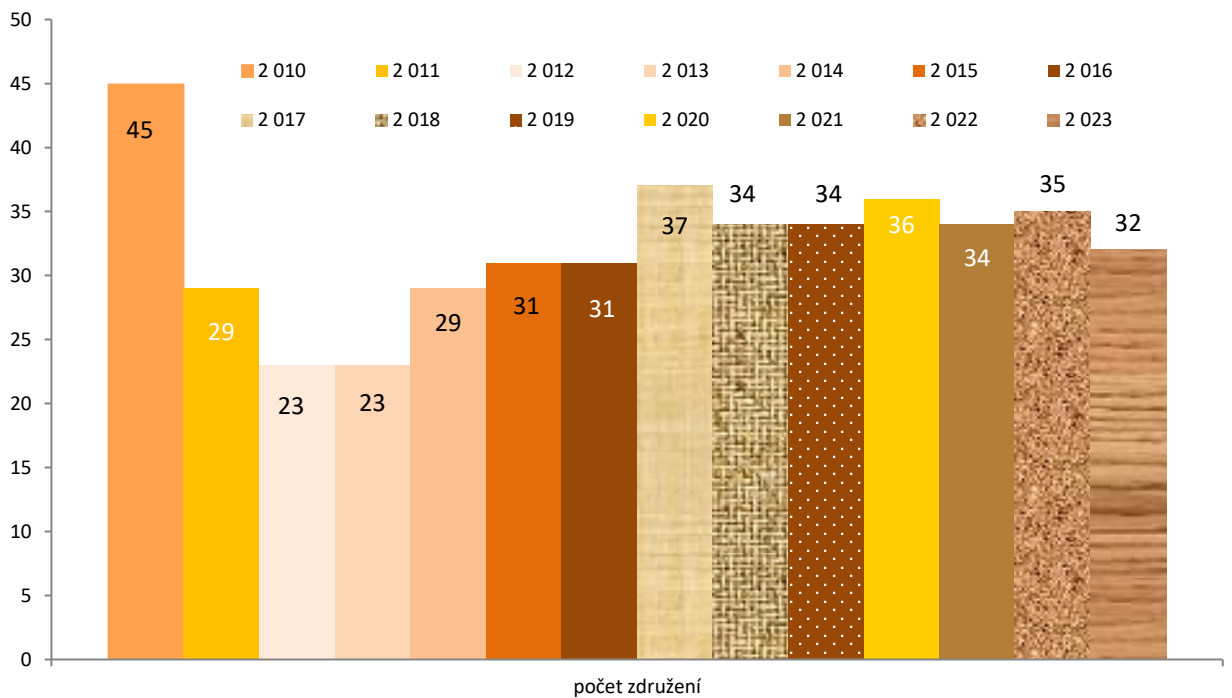
Oproti roku 2022 bol zaznamenaný pokles združení v Bratislavskom kraji a to konkrétne o tri združenia a v Banskobystrickom kraji bol rovnako zaznamenaný pokles združení, a to o jedno združenie, naproti tomu v kraji Prešovskom stúpol počet združení o jedno, v ostatných krajoch ostal počet združení nezmenený.

Nasledujúci graf prináša prehľad rozloženia občianskych združení na území Slovenskej republiky v roku 2023.

Pre porovnanie prinášame graf č. 2 vývoja počtu združení, ktoré zaslali Výkaz o občianskych združení, od roku 2010 po rok 2023

Graf č. 2 – Vývoj počtu občianskych združení od roku 2010 do roku 2023

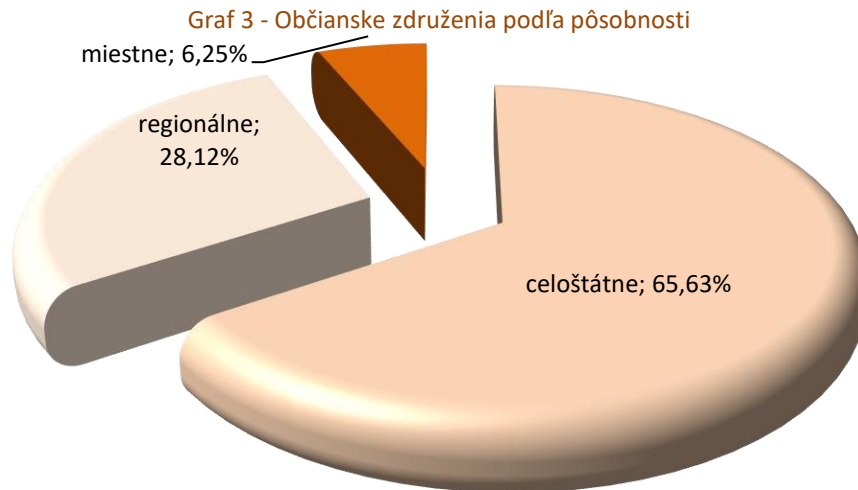
Z grafu vidieť, že po roku 2010 nastal prudký pokles počtu občianskych združení, ktorí sa zapojili do štatistického zisťovania vyplnením Výkazu, až po rok 2014, kedy nastal mierny nárast počtu občianskych združení, po tomto roku počty zapojených združení do štatistického zisťovania opäť mierne klesajú a vzápätí narastajú. Pokles združení môže byť spôsobený nefunkčnosťou združenia, pozastavením jeho činnosti, ako aj neochotou zapojiť sa do štatistického zisťovania.

Z celkového počtu 32 združení, ktoré zaslali Výkaz o občianskych združeníach za rok 2023, až 65,63 % (21) malo celoslovenskú pôsobnosť, t.j. svojimi aktivitami pokrývalo celé územie Slovenskej republiky.

Pôsobnosť na regionálnej úrovni vykázalo deväť združení (28,13 %) a dve združenia boli evidované na miestnej úrovni (6,25 %).

Nadregionálne združenia neboli za sledované obdobie zaznamenané. Všetky združenia sa vedeli v roku 2023 začleniť do jednej z kategórií pôsobností, to znamená, že žiaden z nich nevyplnil kolónku iné, inde nezaradené.

Bližšie rozloženie združení podľa pôsobnosti je spracované v grafe 3.

Zo *štrnástich združení* detí a mládeže so sídlom v Bratislavskom kraji, ktoré zaslali vyplnený štatistický výkaz za rok 2023, malo až 12 (85,71 % z celkového počtu v kraji) celoslovenskú pôsobnosť. V Trnavskom, v Trenčianskom a v Prešovskom kraji boli evidované dve združenia detí a mládeže s celoslovenskou pôsobnosťou a v Nitrianskom, Žilinskom a Košickom kraji boli zaznamenané zhodne po jednom združení, ktoré vykázali pôsobnosť na celoslovenskej úrovni. Na úrovni okresov najvýraznejšie zastúpenie celoslovenských združení mal okres Bratislava I, kde boli evidované štyri združenia s týmto druhom pôsobnosti. Tri združenia, ktoré svojou činnosťou pokrývali celé územie Slovenskej republiky boli v okrese Bratislava II a po dve združenia s celoslovenskou pôsobnosťou vykázali okresy Bratislava V a Vranov nad Topľou.

Z deviatich vykazujúcich združení na regionálnej úrovni, boli evidované po dve v Bratislavskom, Trenčianskom a Košickom kraji a po jednom združení s touto pôsobnosťou v krajoch Žilinskom, Banskobystrickom a Prešovskom.

Miestnu pôsobnosť uviedli dve združenia, t.j. jedno v Nitrianskom kraji /Effeta, stredisko sv. Františka Saleského/ a jedno v kraji Prešovskom /Občianske združenie Frederico/.

V Bratislavskom kraji mali zastúpenie len dve oblasti pôsobnosti /celoslovenská (12) a regionálna (2), v Trnavskom kraji nebolo evidované združenie s regionálnou ani s miestnou pôsobnosťou, na území Trenčianskeho kraja chýbalo združenie s miestnou a s regionálnou pôsobnosťou, Nitriansky kraj nevykázal občianske združenia na regionálnej úrovni, v Žilinskom kraji bola zistená absencia zariadení s miestnou pôsobnosťou, v Banskobystrickom kraji bolo zistené združenie len na regionálnej úrovni, naproti tomu zariadenia v Prešovskom kraji mali zastúpené všetky tri formy pôsobnosti a v Košickom kraji nemalo zastúpenie len združenie na miestnej úrovni. Celoslovenská pôsobnosť nebola zaznamenaná len v Banskobystrickom kraji a združenia s regionálnou pôsobnosťou neboli evidované v Trnavskom a Nitrianskom kraji. Združenia na miestnej úrovni mali zastúpenie len v Nitrianskom a Prešovskom kraji.

Oproti roku 2022 bol evidovaný najvyšší pokles združení s celoslovenskou pôsobnosťou v Bratislavskom kraji (-3), naproti tomu jedno združenie na celoslovenskej úrovni pribudlo v Prešovskom kraji.

Tabuľka 1 – Pôsobnosť občianskych združení

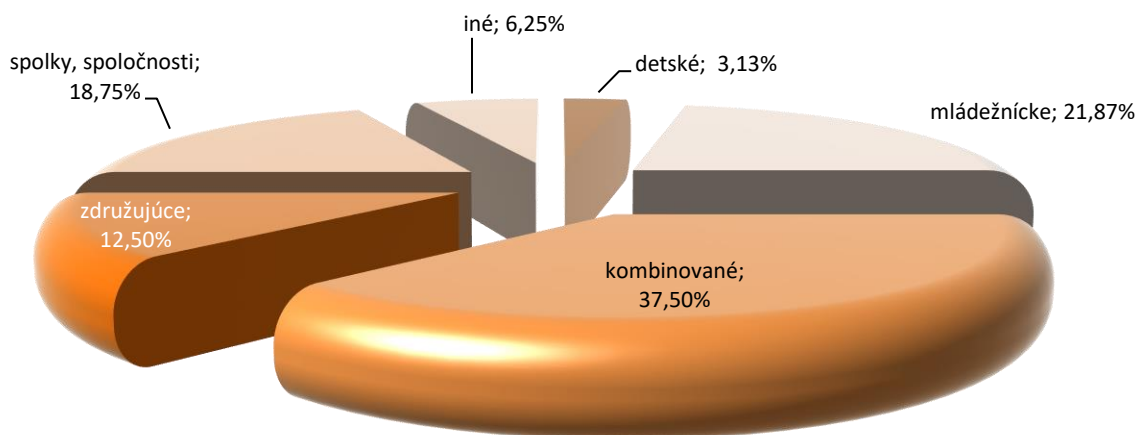
kraj	OZ	z toho s pôsobnosťou			
		celoštátnou	nadregionálnou	regionálnou	miestnou
Bratislavský	14	12	0	2	0
Trnavský	2	2	0	0	0
Trenčiansky	4	2	0	2	0
Nitriansky	2	1	0	0	1
Žilinský	2	1	0	1	0
Banskobystrický	1	0	0	1	0
Prešovský	4	2	0	1	1
Košický	3	1	0	2	0
Slovenská republika	32	21	0	9	2

Podľa *typu združenia* tvorili najpočetnejšiu skupinu kombinované, t.j. združenia detské a mládežnícke (12/37,50 %). Mládežníckych občianskych združení bolo zaznamenaných v roku 2023 sedem (21,88 %). Šesť združení sa hlásilo k spolkom a spoločnostiam (18,75 %), štyri združenia reprezentovali oblasť združujúcich združení, jedno zariadenie zastupovalo združenia detské a dve združenia boli zaradené do iných subjektov, ktoré sa nevedeli začleniť do predchádzajúcich oblastí typu združení. Až šesť združení zo skupiny kombinované bolo evidovaných v Bratislavskom kraji (50,00 % podiel v rámci tejto skupiny), z toho po dve združenia boli zaznamenané v okrese Bratislava I a II a po jednom združení v Bratislave III, a IV. Naopak v Banskobystrickom a Prešovskom kraji kombinované združenia nevykázali vôbec. V Košickom kraji boli v roku 2023 evidované dve združenia, ktoré sa venovali aj deťom aj mládeži, v Trnavskom, v Trenčianskom, v Nitrianskom a v Žilinskom kraji boli evidované po jednom subjekte tohto typu.

Detské združenia bolo zaznamenané len v Bratislavskom /Hnutie kresťanských spoločenstiev detí eRko/ kraji, konkrétne v Bratislave II, mládežnícke združenia vykázal Bratislavský (3), Trnavský, Trenčiansky, Banskobystrický a Košický kraj uviedol zhodne po 1 združení. Kombinované združenia, ktoré združovali nielen deti ale aj mládež, boli najvýraznejšou skupinou a boli evidované vo všetkých krajoch okrem Banskobystrického a Prešovského. Najvýraznejšie pôsobenie kombinovaných združení bolo zaznamenané v Bratislavskom kraji, kde sa až šesť kombinovaných združení podieľalo na voľnočasových aktivitách pre túto vekovú skupinu, dve združenia zamerané na deti a mládež boli evidované v Košickom kraji a po jednom združení vykázal kraj Trnavský, Trenčiansky, Nitriansky a Žilinský. Rada mládeže Slovenska /Bratislavský kraj/ a Rady mládeže Trenčianskeho, Žilinského a Prešovského kraja sa radili medzi združenia združujúce detské a mládežnícke organizácie.

Spolky, spoločnosti a iné združenia pracujúce s mládežou vykázal kraj Bratislavský /3/, dva spolky pracovali v Prešovskom kraji a jeden spolok bol zaznamenaný v Nitrianskom kraji /Effeta – stredisko sv. Františka Saleského. Art&SPORT a Občianske združenie Kognita sa nevedeli zaradiť do žiadnej z oblastí a vyplnili kolónku iné subjekty.

Graf 4 - Občianske združenia podľa typu

Z hľadiska *druhu občianskych združení* bola najfrekvencovanejšou všeobecná oblasť zameraná na výchovnú, vzdelávaciu a odbornú činnosť, ktorá mala spolu zaevidovaných desať združení (31,25 %) nasledovaná oblasťou, kde sa združenia všeobecne zameriavali na výchovné a vzdelávacie aktivity /8, 25 %/. Tri združenia zaradili svoju činnosť ako činnosť so všeobecnou orientáciou. Združenia konfesijného charakteru boli zaznamenané dve /6,25 %/, po jednom združení boli evidované so spoločensko-politickou orientáciou činnosti /Kresťanskodemokratická mládež Slovenska/, združenia zamerané na vedecko-technickú činnosť /Asociácia pre mládež, vedu a techniku – AMAVET/, združenia zamerané na ochranu životného prostredia /200 ton z lesa/ a združenia charitatívne a nadačné /Občianske združenie Usmej sa na mňa/. Až päť združení sa nevedelo zaradiť do predchádzajúcich druhov združení a označili kolónku iné združenia. V Bratislavskom kraji mali zastúpenie združenia spoločensko-politické, ktoré pôsobia pri politických stranách a hnutiach s určitou nadväznosťou na obsahové celé strany alebo hnutia, združenia konfesijného charakteru, ktoré vo svojej činnosti vychádzajú alebo nadväzujú na náboženské ideály, združenia so všeobecným zameraním na výchovnú, vzdelávaciu a odbornú činnosť, zariadenia zamerané na vedeckú a technickú činnosť, prevažne zamerané združenia na výchovné a vzdelávacie aktivity, združenia so všeobecnou orientáciou činnosti a iné inde nezaradené združenia, v Trnavskom kraji mali zastúpenie združenia všeobecne zamerané na výchovnú, vzdelávaciu a odbornú činnosť a prevažne zamerané združenia na výchovné a vzdelávacie aktivity,

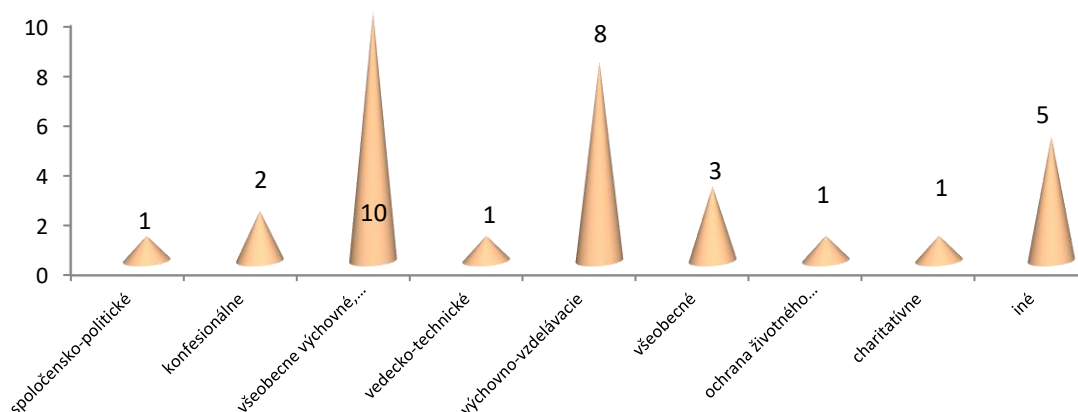
rovnako ako v Trenčianskom kraji, kde sa okrem toho ešte dve združenia zaradili do iných združení pracujúcich s deťmi a mládežou, resp. pre deti a mládež, ktoré sa nevedia zaradiť do predchádzajúcich druhov. V Nitrianskom kraji mali zastúpenie združenia konfesijného charakteru a združenia prevažne zamerané na výchovné a vzdelávacie aktivity, Žilinský kraj vykázal zariadenia so všeobecným zameraním na výchovnú, vzdelávaciu a odbornú činnosť a nezaradené združenia, v Banskobystrickom kraji sa objavilo len združenie zamerané na výchovnú a vzdelávaciu činnosť, Prešovský kraj vykázal združenia všeobecne zamerané na výchovnú, vzdelávaciu a odbornú činnosť, so všeobecnou orientáciou činnosti a na ochranu životného prostredia, rovnako ako v Košickom kraji, kde miesto ochrany životného prostredia figurovalo združenie charitatívne a nadačné.

Združenia spoločensko-politické mali zastúpenie len v Bratislavskom kraji, konfesijné združenia sme zaznamenali v Bratislavskom a Nitrianskom kraji, Zariadenia všeobecne zamerané na výchovnú, vzdelávaciu a odbornú činnosť pracovali v roku 2023 vo všetkých krajoch, okrem Nitrianskeho a Banskobystrického, Občianske združenia zamerané na vedeckú a technickú činnosť mali sídlo výhradne v Bratislavskom kraji, naproti tomu v Bratislavskom, Trnavskom, Trenčianskom, Nitrianskom a Banskobystrickom kraji mali centrum svojej činnosti združenia prevažne zamerané na výchovné a vzdelávacie aktivity, zariadenia so všeobecnou orientáciou činnosti mali sídlo v Bratislavskom, Prešovskom a Košickom kraji, združenie, ktorého činnosť sa orientovala na ochranu životného prostredia sídlilo v Prešovskom kraji, charitatívnu činnosť vykonávalo združenie so sídlom v Košickom kraji a iné, inde nezaradené združenia mali centrum záujmu v Bratislavskom, Trenčianskom a Žilinskom kraji.

Tabuľka 2 - Druh združenia OZ

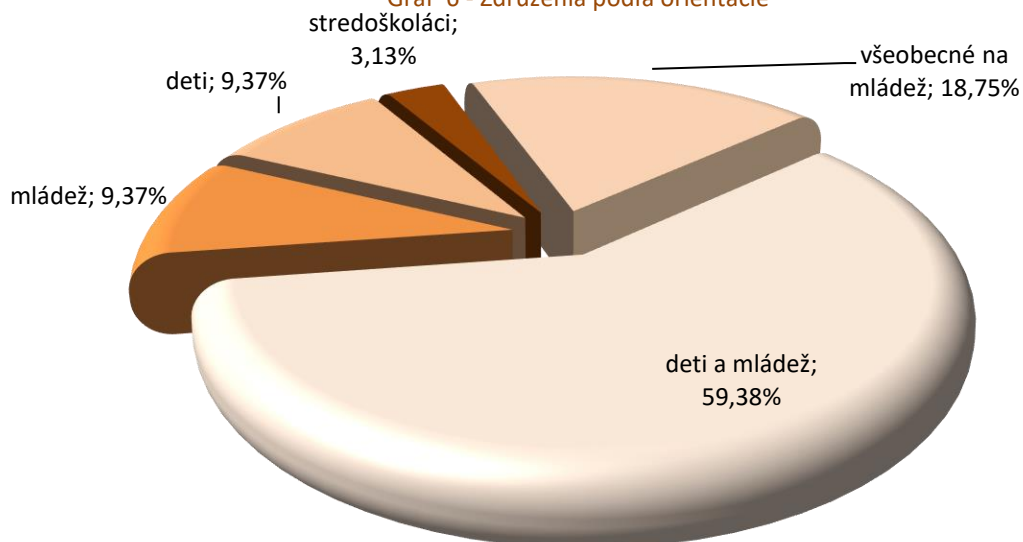
kraj	spolu	z toho								
		spoločensk o-politické	konfesio nálne	výchova, vzdelanie, odborná činnosť	vedecká, technická činnosť	výchova, vzdelanie	všeobe cné	ochrana životného prostredia	charitatí vne, nadačné	iné
Bratislavský	14	1	1	4	1	4	1	0	0	2
Trnavský	2	0	0	1	0	1	0	0	0	0
Trenčiansky	4	0	0	1	0	1	0	0	0	2
Nitriansky	2	0	1	0	0	1	0	0	0	0
Žilinský	2	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Banskobystrický	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Prešovský	4	0	0	2	0	0	1	1	0	0
Košický	3	0	0	1	0	0	1	0	1	0
SR	32	1	2	10	1	8	3	1	1	5

Graf 5 - OZ podľa druhu

V rámci *svojho zamerania* sa až 59,38 % (19) združení orientovalo svoju činnosť na prácu s deťmi a mládežou. Práca s deťmi a práca s mládežou bola v roku 2023 v rovnakom pomere, t.j. po tri združenia (9,37 %), jedno združenie sa v rámci svojej činnosti orientovalo výhradne na prácu so stredoškólakmi a všeobecné zameranie na mládež, keď sa nevedeli zaradiť do predchádzajúcich možností orientácie vykázalo v roku 2023 šesť združení, bližšie graf. č. 6

Graf 6 - Združenia podľa orientácie

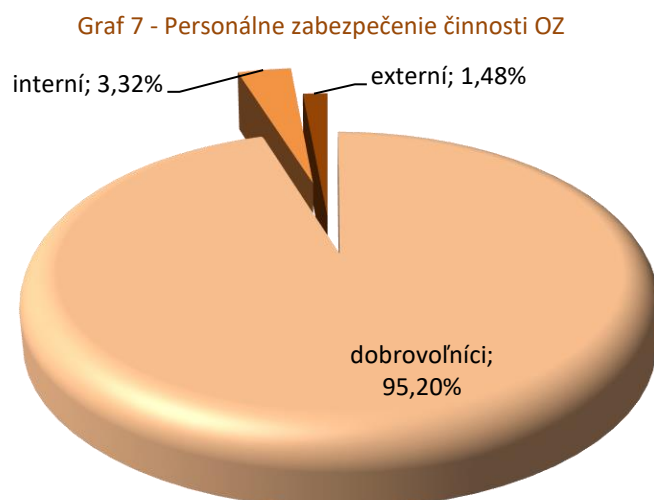

Najvýraznejšou oblasťou vyskytujúcou sa vo všetkých krajoch bola orientácia združení zameraná na prácu s deťmi a mládežou /19, 59,38 %/, pričom najviac združení tejto orientácie bolo zaznamenaných v Bratislavskom kraji, kde až 5 zariadení pracovalo aj s deťmi aj s mládežou, po tri združenia sa zaoberali touto vekovou kategóriou v Trenčianskom a Košickom kraji, Nitriansky, Žilinský a Prešovský vykázal po dve zariadenia pracujúce s deťmi a mládežou a v Trnavskom a Banskobystrickom kraji bolo zaznamenaná jedno združenie tejto orientácie. Práca s deťmi v bola zaevidovaná v Bratislavskom (2) a v Prešovskom kraji (1), s mládežou pracovali združenia v Bratislavskom (2) a v Trenčianskom kraji (zhodne po jednom združení), stredoškolské združenie bolo evidované výhradne len v Trnavskom kraji a oblasť iné, so všeobecným zameraním na mládež bola evidovaná v Bratislavskom (5) a v Prešovskom kraji (1).

Oproti roku 2022 bol zaznamenaný pokles počet združení, ktorých stredom záujmu bola práca s deťmi mládežou (-2), rovnako ako u združení zameraných na deti, kde pracujú aj dospelí a na mládež, oblasť zamerania stredoškolská bola bez zmeny.

II. *Personálne zabezpečenie činnosti občianskych združení detí a mládeže*

Činnosť občianskych združení v rámci ich predmetu činnosti v roku 2023 *zabezpečovalo spolu 7 796 zamestnancov*, pričom 95,20 % (7 422) personálu bolo z radov dobrovoľníkov, t.j. pracovníkov bez nároku na finančnú odmenu. Interných zamestnancov vykázali občianske združenia detí a mládeže spolu 259, čo tvorilo 3,32 % podiel z personálneho zabezpečenia občianskych združení. Činnosť interných zamestnancov, ktorí sa podieľali na činnosti jednotlivých združení, bola v značnej miere podporovaná aj externými zamestnancami, ktorých pracovalo v občianskych združeníach detí a mládeže spolu 115 (1,48 % podiel).

Výrazne najvyšší počet zamestnancov (interných, externých i dobrovoľníkov) bol evidovaný v Bratislavskom kraji, čo bolo spôsobené aj výrazne vyšším počtom združení v danom kraji v porovnaní s ostatnými kraji Slovenska (5 679/72,85 % podiel), s výrazným odstupom nasledoval kraj Košický, kde chod združení zabezpečovalo celkom 904 zamestnancov (11,60 %). V Trnavskom kraji počet zamestnancov za sledované obdobie dosiahol 709 (9,09 %), 240 zamestnancov bolo evidovaných v Žilinskom kraji, čo tvorilo 3,08 % podiel zo všetkých zamestnancov občianskych združení. V Trenčianskom kraji bolo zistených 150 zamestnancov v roku 2023, čo predstavovalo 1,92 % podiel zo všetkých zamestnancov občianskych združení.

Najmenší počet zamestnancov bol zaznamenaný v Banskobystrickom kraji (72), v Nitrianskom kraji tento počet predstavoval 24 a len osemnásť zamestnancov, z toho 15 dobrovoľníkov, zabezpečovalo chod združení v Prešovskom kraji. Interní zamestnanci boli evidovaný vo všetkých krajoch, externí zamestnanci absentovali v Trnavskom, v Prešovskom a v Košickom kraji, dobrovoľníci neboli zaznamenaný len v Nitrianskom kraji, chod združení v tomto kraji zabezpečovalo 23 interných a jeden externý zamestnanec.

Interní zamestnanci dominovali v Bratislavskom kraji (188/72,59 % podiel zo všetkých interných zamestnancov v sledovanom období), len dvadsať tri interných zamestnancov bolo zaznamenaných v Nitrianskom kraji, pätnásť v kraji Trenčianskom a štrnásť v Košickom kraji, v Žilinskom kraji pracovalo v roku 2023 osem interných zamestnancov, po štyroch zamestnancov vykázali zariadenia v Trnavskom a v Banskobystrickom kraji a najmenší počet zamestnancov na trvalý pracovný pomer bol evidovaný v kraji Prešovskom. Interní zamestnanci pracovali v roku 2023 vo všetkých krajoch, na rozdiel od zamestnancov externých.

Externí zamestnanci pracovali vo všetkých krajoch okrem Trnavského, Prešovského a Košického, dominoval kraj Bratislavský so šesťdesiatimi siedmimi zamestnancami na dohodu (58,26 % podiel zo všetkých externých zamestnancov), nasledoval kraj Trenčiansky, kde v roku 2023 pracovalo spolu 34 externistov (29,57 %), v Banskobystrickom kraji boli evidovaný ôsmi externí zamestnanci, v Žilinskom kraji piati a v Nitrianskom kraji zabezpečoval chod organizácie len jeden externý pracovník.

U zamestnancov občianskych združení bola zisťovaná v roku 2023 aj vzdelanostná štruktúra, u interných, tak ako aj u externých zamestnancov občianskych združení detí a mládeže prevládali vysokoškolsky vzdelaní (209/80,69 % /65/56,52 %) zamestnanci.

Interní zamestnanci s vysokoškolským diplomom mali zastúpenie vo všetkých krajoch, tak isto ako stredoškóľáci pracujúci ako interní zamestnanci v občianskych združeníach, naproti tomu interní zamestnanci so základným vzdelaním boli zaznamenaný len v Bratislavskom a v Trenčianskom (zhodne po jednom) kraji.

Vysokoškolsky vzdelaní externí zamestnanci mali zastúpenie len v Bratislavskom (48), Trenčianskom (14) a Žilinskom (3) kraji, externisti stredoškooláci pracovali v občianskych združeniach v Bratislavskom (18), Trenčianskom (8), Nitrianskom (1), Žilinskom (2) a Banskobystrickom (1) kraji. Externí zamestnanci so základným vzdelaním boli zaznamenaní len v Bratislavskom (1), Trenčianskom (12) a v Banskobystrickom (7) kraji. Externisti so základným vzdelaním boli evidovaní len v organizácii Laura (1 externí zamestnanec so skončeným základným vzdelaním), Rada mládeže Trenčianskeho kraja, kde bolo v roku 2023 zaznamenaných 12 externistov so základným vzdelaním a Vydra so siedmimi zamestnancami na dohodu so skončenou základnou školou.

Bližšie rozloženie zamestnancov občianskych združení v jednotlivých krajoch podľa ukončeného vzdelania obsahuje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 3 - Zamestnanci OZ podľa krajov SR

kraj	Zamestnanci						
	interní			externí			dobrovoľníci
	vš	sš	zš	vš	sš	zš	
BRATISLAVSKÝ	162	25	1	48	18	1	5 424
TRNAVSKÝ	3	1	0	0	0	0	705
TRENČIANSKY	9	5	1	14	8	12	101
NITRIANSKY	18	5	0	0	1	0	0
ŽILINSKY	5	3	0	3	2	0	328
BANSKOBYSTRICKÝ	3	1	0	0	1	7	60
PREŠOVSKÝ	1	2	0	0	0	0	15
KOŠICKÝ	8	6	0	0	0	0	890
SR	209	48	2	65	30	20	7 422

V priemere na jedno občianske združenie pripadli ôsmi *interní zamestnanci*, pričom najviac ich bolo zaznamenaných v Bratislavskom kraji (13). V Nitrianskom kraji pracovali v priemere dvanásť interní zamestnanci na jedno združenie, v Košickom kraji sa na chode organizácií podieľali priemerne piati interní zamestnanci na jedno združenie, v Trenčianskom, Žilinskom a v Banskobystrickom kraji boli zaznamenaní štyria interní zamestnanci na organizáciu, v Trnavskom kraji tento priemer predstavoval dvoch zamestnancov a v Prešovskom kraji bol zaevidovaný jeden zamestnanec na trvalý pracovný pomer v priemere.

Externí zamestnanci pracovali v priemere štyria v jednom občianskom združení. V kraji Trenčianskom to bolo deväť externých zamestnancov na jedno združenie a v Banskobystrickom tvoril tento priemer osem zamestnancov na dohodu. V Bratislavskom kraji pracovalo v priemere päť externých zamestnancov, v kraji Žilinskom to boli traja externisti a jeden externý zamestnanec bol zaznamenaný v Nitrianskom kraji. V Trnavskom, Prešovskom a v Košickom kraji externí zamestnanci nepracovali v roku 2023 vôbec.

Dobrovoľníkov, ktorí tvorili primárny zdroj zabezpečenia činnosti občianskych združení a podieľali sa na realizácii jednotlivých aktivít, pripadlo na jedno združenie 232. Najvyšší podiel dobrovoľníkov na jedno združenie bol zistený v Bratislavskom kraji (387), v kraji Trnavskom predstavoval tento priemer 353 a v Košickom kraji 297. V kraji Žilinskom pracovalo v priemere na jedno združenie 114 dobrovoľníkov, v Banskobystrickom kraji tvoril priemerný počet dobrovoľníkov na jedno združenie 60. V Trenčianskom kraji bolo evidovaných 25 dobrovoľníkov na združenie a Prešovský kraj vykázal štyroch dobrovoľníkov na organizáciu. V Nitrianskom kraji nebol zaznamenaný žiaden dobrovoľník v roku 2023.

Na celoslovenskej úrovni bol v roku 2023 zistený priemer všetkých zamestnancov a dobrovoľníkov na jedno združenie 340, naproti tomu celkový priemer predstavoval 244 zamestnancov na jednu organizáciu, združenia na regionálnej úrovni vykázali 70 zamestnancov v priemere na združenie a na miestnej úrovni bol zistený priemer 13 zamestnancov. Interných zamestnancov na celoslovenskej úrovni bolo evidovaných 212, čo predstavovalo v priemere sedem zamestnancov na trvalý pracovný pomer na jedno združenie, regionálne združenia vykázali priemerne troch interných zamestnancov a miestne združenia dvanástich. Na regionálnej úrovni bolo evidovaných päť externých zamestnancov v priemere úrovni, celoslovenské združenia vykázali troch zamestnancov priemerne na jednu organizáciu a na miestnej úrovni bol zaznamenaný len jeden externista na dve združenia. Najvyšší počet dobrovoľníkov bol evidovaný na celoslovenskej úrovni (priemer 327 na jedno združenie), šesťdesiattri zamestnancov v priemere bolo zaznamenaných u združení s regionálnou pôsobnosťou. V roku 2023 nevykázali miestne združenia žiadneho dobrovoľníka. Najviac zamestnancov bolo evidovaných u kombinovaných združení, kde na jedno združenie pripadlo až 494 zamestnancov na jednu organizáciu, s výrazným odstupom nasledovali spolky a spoločnosti, kde priemerne 143 zamestnancov zabezpečovalo chod občianskych združení v roku 2023. Mládežnícke organizácie vykázali 130 zamestnancov priemerne, združujúce združenia 19 zamestnancov na jednu organizáciu, pre jedno detské združenie pracovalo 17 zamestnancov a najmenší priemerný počet bol zaznamenaný u iných združení. Podľa druhu združenia najviac zamestnancov bolo zistených u združení prevažne zameraných na výchovné a vzdelávacie aktivity (5 819, čo tvorilo 394 zamestnancov v priemere), s výrazným odstupom nasledovali združenia všeobecne zamerané na výchovnú, vzdelávaciu a odbornú činnosť (1 534/153) a záujmové združenia so všeobecnou orientáciou činnosti (1 274/425).

Z hľadiska rodového rozloženia pri zabezpečovaní činnosti občianskych združení detí a mládeže mali dominantné postavenie ženy. Predstavovali 59,47 % podiel (4 636) z celkového počtu zamestnancov. Sto percentné zastúpenie žien bolo v roku 2023 evidované v prípade interných vysokoškolsky vzdelaných zamestnancov v Nitrianskom (18), v Banskobystrickom (3) a v Prešovskom (1) kraji. V prípade interných stredoškolsky vzdelaných zamestnancov bol sto percentný podiel žien zaznamenaný v Nitrianskom, Žilinskom, v Banskobystrickom a v Prešovskom kraji a podobne aj v Trenčianskom kraji u interných zamestnancov so základným vzdelaním.

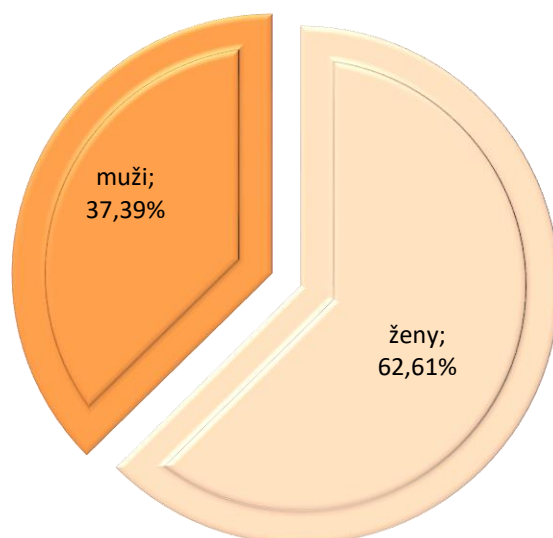
Naproti tomu ženy nemali zastúpenie v Trnavskom kraji u interných zamestnancov so stredoškolským vzdelaním, podobne ako v Bratislavskom kraji u interných zamestnancov s ukončeným základným vzdelaním.

Feminizácia externých zamestnancov dosiahla 100 % podiel len v Bratislavskom kraji u zamestnancov so základným vzdelaním, a žiadne zastúpenie žien bolo zaznamenané v Nitrianskom /u stredoškolsky vzdelaných externých zamestnancov/ a v Banskobystrickom kraji /u stredoškolsky vzdelaných a u externých zamestnancov so základným vzdelaním/.

Externí zamestnanci so základným vzdelaním vykázali celkovo len 40 % podiel žien. Najvyšší podiel žien bol zaznamenaný v Bratislavskom kraji /100 % podiel žien/ a v Trenčianskom kraji, kde tento priemer tvoril 58,33 %, v Banskobystrickom kraji bolo zistených sedem externistov so základným vzdelaním - mužov. Ženy externistky so skončením stredoškolským vzdelaním predstavovali 56,67 % podiel, v Bratislavskom kraji tento podiel predstavoval 66,67 % a v kraji Trenčianskom a Žilinskom bol podiel žien a mužov vyvážený. Vysokoškolsky vzdelané externistky tvorili 72,31 % podiel, pričom v Bratislavskom kraji bol tento podiel vyšší (75 %), nasledoval kraj Trenčiansky, kde ženy predstavovali 71,43 % a nízky podiel feminizácie vykázal kraj Žilinský s 33,33 % podielom. V ostatných krajoch sa vysokoškolsky vzdelaní externisti nevyskytovali.

Najvyšší podiel žien u dobrovoľníkov bol evidovaný v roku 2023 v Prešovskom kraji (80,00 %), s miernym odstupom nasledoval kraj Košický, kde feminizácia dosiahla 66,85 % podiel. 65,35 % podiel žien dobrovoľníčok vykázal kraj Trenčiansky, 61,23 % podiel bol zaznamenaný v kraji Žilinskom, v Bratislavskom kraji podiel žien, ktoré sa podieľali na chode organizácií bez nároku na odmenu, predstavoval 58,41 % a v Banskobystrickom kraji tvoril tento podiel 56,67 %, viac mužov ako žien bolo zaevidovaných v Trnavskom kraji, kde dobrovoľníčky tvorili len 49,93 % podiel.

Graf 8 - Externí zamestnanci OZ podľa pohlavia

Tabuľka 4 – Externí zamestnanci podľa pôsobnosti

<i>pôsobnosť</i>	<i>spolu</i>	<i>z toho</i>						<i>spolu zamestnanci</i>
		<i>interní</i>	<i>ženy</i>	<i>externí</i>	<i>ženy</i>	<i>dobrovoľníci</i>	<i>ženy</i>	
<i>celoštátna</i>	7 139	212	157	68	50	6 859	3 929	280
<i>regionálna</i>	632	23	17	46	22	563	437	69
<i>miestna</i>	25	24	24	1	0	0	0	25
<i>SR</i>	7 796	259	198	115	72	7 422	4 366	374

Na celkovom počte (374) interných a externých zamestnancov občianskych združení sa podieľali ženy 72,19 % podielom (270).

V percentuálnom vyjadrení bol podiel žien najvyšší v prípade združení s miestnou pôsobnosťou, kde predstavoval až 96,00 %, čo predstavovalo 25 zamestnancov a z toho 24 žien, 73,93 % podiel bol evidovaný u zamestnancov ženského pohlavia u združení s celoslovenskou pôsobnosťou (280/207), a najnižší podiel žien bol evidovaný u regionálnych občianskych združení, kde bol podiel žien 56,52 % (69/39).

Vyšší podiel žien bol zaznamenaný v kategórií interných zamestnancov (76,45 %), u externých zamestnancov z hľadiska rodovej štruktúry mali ženy 62,61 %-tné zastúpenie.

Po prepočítaní počtu zamestnancov na počet občianskych združení pripadlo v priemere na jedno združenie 12 zamestnancov (interných aj externých spolu). Z hľadiska pôsobnosti najviac zamestnancov v priemere na jedno občianske združenie bolo zistených u organizácií

s celoslovenskou aj miestnou pôsobnosťou (13). Na jedno regionálne združenie pripadlo v priemere 8 zamestnanci. U interných zamestnancov bol priemerný počet vyšší u miestnych organizácií /12/, 10 zamestnancov na trvalý pracovný pomer v priemere bolo zaznamenaných na celoslovenskej úrovni a len traja v priemere na jednu organizáciu pripadli u regionálnych združení, naproti tomu najvyšší priemer u externých zamestnancov pracujúcich v občianskych združeniach na dohodu bol v roku 2023 zistený u regionálnych organizácií, traja pracovníci v priemere boli zaevidovaný na celoslovenskej úrovni a len jeden u organizácií s miestnou pôsobnosťou.

Z celkového počtu (212) interných zamestnancov celoštátnych združení malo až 178 (83,96 %) dosiahnuté vysokoškolské vzdelanie. Podľa pohlavia bolo z vysokoškolsky vzdelaných zamestnancov zaznamenaných 137 žien, čo predstavovalo 76,97 % podiel. V prípade občianskych združení s regionálnou pôsobnosťou tvoril podiel vysokoškolsky vzdelaných interných zamestnancov 56,52 % a z toho 69,23 % podiel tvorili ženy, miestne združenia vykázali 18 interných zamestnancov s ukončenou vysokou školou (75,00 %) a až 100,00 % podiel vysokoškoláčok.

Medzi stredoškolsky vzdelanými internými zamestnancami mali stopercentné postavenie ženy v občianskych združeniach s miestnou pôsobnosťou, na celoslovenskej úrovni podiel stredoškolákov predstavoval len 12,36 % podiel, stredoškolsky vzdelané ženy v celoštátnych občianskych združeniach tvorili 59,38 % podiel. V roku 2023 boli interní zamestnanci so základným vzdelaním evidovaný len dvaja s 50 % podielom žien, a to v občianskom združení s celoslovenskou pôsobnosťou.

Tabuľka 5 – Interní zamestnanci

<i>pôsobnosť</i>	<i>Interní</i>						<i>spolu interní</i>
	<i>VŠ</i>	<i>ženy</i>	<i>SŠ</i>	<i>ženy</i>	<i>ZŠ</i>	<i>ženy</i>	
<i>celoštátna</i>	178	137	32	19	2	1	212
<i>regionálna</i>	13	9	10	8	0	0	23
<i>miestna</i>	18	18	6	6	0	0	24
SR	209	164	48	33	2	1	259

Z celkového počtu (115) externých zamestnancov občianskych združení bol evidovaný 56,52 % podiel (65) s dosiahnutým vysokoškolským vzdelaním, z toho štyridsať deväť externých zamestnancov (75,38 %) s vysokoškolským diplomom vykázali celoslovenské združenia, 24,62 % podiel tvorili vysokoškoláci externisti z regionálnych združení, miestne združenia externých zamestnancov s ukončenou vysokou školou v roku 2023 nezamestnávali.

Stredoškolsky vzdelaných externých zamestnancov z radov celoslovenských združení bolo osemnásť, čo tvorilo 60 % podiel zo všetkých externistov v sledovanom období.

Jedenásť stredoškólkov pracujúcich externe bolo zamestnaných v regionálnych občianskych združeniach (36,67 %) a len jedného externistu so stredoškólskym vzdelaním vykázali miestne združenia. Devätnásť externistov so základným vzdelaním pracovalo v roku 2023 pre združenia s regionálnou pôsobnosťou a len jeden externista s ukončeným základným vzdelaním bol zistený u celoslovenských združení.

Ženy sa podieľali na celkovom počte externých zamestnancov 62,61 % podielom (72). V skupine vysokoškólsky vzdelaných externých zamestnancov bol podiel žien 72,31 % (47), u celoštátnych občianskych združení tento podiel dosiahol hodnotu 75,51 % (37), u regionálnych združení podiel žien vysokoškólsky vzdelaných externistov dosiahol 62,50 %. Z celkového počtu 30 stredoškólsky vzdelaných externistov bolo 17 žien (56,67 %), regionálne združenia vykázali 45,45 % podiel žien u regionálnych združení, u miestnych združení bol zaevidovaný len jeden externista so stredoškólskym vzdelaním, a to muž. Základné vzdelanie bolo u externých zamestnancov zaznamenané v prípade regionálnych združení (19), kde podiel žien dosiahol 36,84 % (7), v prípade celoslovenských združení bol zaznamenaný len jeden externista so základným vzdelaním a podiel žien tvoril 100 %.

Tabuľka 6 – Externí zamestnanci

<i>pôsobnosť</i>	<i>Externí zamestnanci</i>						<i>spolu</i>
	<i>VŠ</i>	<i>ženy</i>	<i>SŠ</i>	<i>ženy</i>	<i>ZŠ</i>	<i>ženy</i>	<i>externí</i>
<i>celoštátna</i>	49	37	18	12	1	1	68
<i>regionálna</i>	16	10	11	5	19	7	46
<i>miestna</i>	0	0	1	0	0	0	1
SR	65	47	30	17	20	8	115

Dobrovoľníci

Dobrovoľníctvo je činnosť vykonávaná v prospech niekoho iného mimo členov rodiny a domácnosti a bez nároku na finančnú odmenu, kde odmenou budú skúsenosti, osobnostný a profesionálny rast, pocit zadosťučinenia, nové kontakty a priateľstvá. Dobrovoľnícke aktivity bývajú jednorazové alebo pravidelné, individuálne alebo skupinové, interiérové alebo exteriérové, intelektuálne alebo manuálne a môžu byť na lokálnej, regionálnej, národnej alebo dokonca na medzinárodnej úrovni. Dobrovoľníkov, ktorí predstavovali aj v roku 2023 primárny personálny zdroj pre zabezpečenie činnosti občianskych združení detí a mládeže, bolo spolu 7 422, pričom najvýraznejšie sa podieľali na chode celoslovenských združení, kde predstavovali až 92,41 % podiel. Regionálne združenia vykázali spolu 563 dobrovoľníkov, čo tvorilo 7,59 % podiel, miestne združenia v sledovanom období služby dobrovoľníkov nevyužívalo.

Po prepočítaní počtu dobrovoľníkov na počet združení, pripadlo na jedno združenie 232 pracovníkov bez nároku na honorár, v priemere pripadlo 327 na jedno celoslovenské združenie, na regionálnej úrovni to bolo 63 dobrovoľníkov.

Na krajskej úrovni najvýraznejší priemerný počet dobrovoľníkov bol evidovaný v Bratislavskom (387), Trnavskom (353) a Košickom (297) kraji, naproti tomu Trenčiansky kraj vykázal len dvadsať päť dobrovoľníkov v priemere, Banskobystrický kraj 60 dobrovoľných pracovníkov a 114 dobrovoľníkov bolo zaznamenaných v Žilinskom kraji, v Nitrianskom kraji neboli zaznamenaní žiadni dobrovoľníci.

V roku 2023 mali u dobrovoľníkov prevládajúce postavenie ženy. Muži tvorili 41,17 % podiel na celkovom počte dobrovoľníkov. Celkom 4 366 žien predstavovalo 58,83 % podiel. Najvýraznejší podiel žien u dobrovoľníkov bol evidovaný u občianskych združení, ktoré pracovali na regionálnej úrovni (77,62 %). Podiel dobrovoľníčok na celoslovenskej úrovni predstavoval 57,28 %.

Na krajskej úrovni najvyšší podiel žien bol evidovaný v Prešovskom kraji a dosiahol rovných 80 %, naproti tomu najmenší podiel žien bol zistený v Trnavskom kraji, kde dominovali muži a ženy dosiahli 49,93 % podiel.

Tabuľka 7 - Dobrovoľníci

<i>pôsobnosť</i>	<i>dobrovoľníci</i>		<i>podiel žien</i>
	<i>spolu</i>	<i>ženy</i>	
<i>celoštátna</i>	6 859	3 929	57,28%
<i>regionálna</i>	563	437	77,62%
<i>miestna</i>	0	0	0,00%
SR	7 422	4 366	58,83%

Porovnanie

<i>pôsobnosť</i>	Zamestnanci								
	interní			externí			dobrovoľníci		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
CELOŠTÁTNA	177	182	212	84	90	68	7 499	7 434	6 859
NADREGIONÁLNA	4	4	0	0	5	0	4	28	0
REGIONÁLNA	12	12	23	32	44	46	521	149	563
MIESTNA	25	31	24	4	5	1	0	9	0
INÁ	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SR	218	229	259	120	144	115	8 024	7 620	7 422

Pre porovnanie prinášame tabuľku personálneho zabezpečenia občianskych združení za posledné tri roky, ktorá vypovedá o tom, že v prípade interných zamestnancov občianskych združení s celoslovenskou pôsobnosťou mala od roku 2022 stúpajúcu tendenciu (nárast o 35 zamestnancov). U občianskych združení s nadregionálnou pôsobnosťou počet interných zamestnancov bol rovnaký, až na rok 2023, kedy sa združenia k tejto pôsobnosti neprihlásili. U regionálnych združení mal počet interných zamestnancov stúpajúcu tendenciu (v roku 2023 stúpol počet zamestnancov o 11), pri miestnych občianskych združeníach, kde v roku 2022 ich počet stúpol o šesť, ale vzápätí v roku 2023 klesol o sedem.

Počet externých zamestnancov u celoslovenských OZ za sledované roky stúpajú, avšak za sledované obdobie bol zistený pokles o 22 zamestnancov pracujúcich na dohodu, u regionálnych združení mal stúpajúcu tendenciu v roku 2022, i keď v roku 2023 opäť nevykázali žiadneho externistu, ale pri miestnych združeníach bolo zistené, že v roku 2022 počet externých zamestnancov stúpol zo 4 na 5 a za sledované obdobie klesol ich počet o štyri.

Počet dobrovoľných zamestnancov celoslovenských zariadení má klesajúcu tendenciu, na nadregionálnej úrovni počet dobrovoľníkov stúpol v roku 2022, regionálne združenia vykázali za sledované obdobie nárast oproti roku 2022 a na miestnej úrovni bol evidovaný výrazný pokles dobrovoľníkov.

III. Členská základňa OZ

Občianske združenia, ktoré zaslali vyplnený štatistický výkaz za rok 2023 vykázali *spolu 86 641 členov*. Až 74,88 % podiel (64 874 členov) uviedli občianske združenia s celoštátnou pôsobnosťou, regionálne združenia sa podieľali na počte členov občianskych združení detí a mládeže 24,53 % podielom (21 254), 0,59 % podiel členov bol zistený u miestnych združení (513).

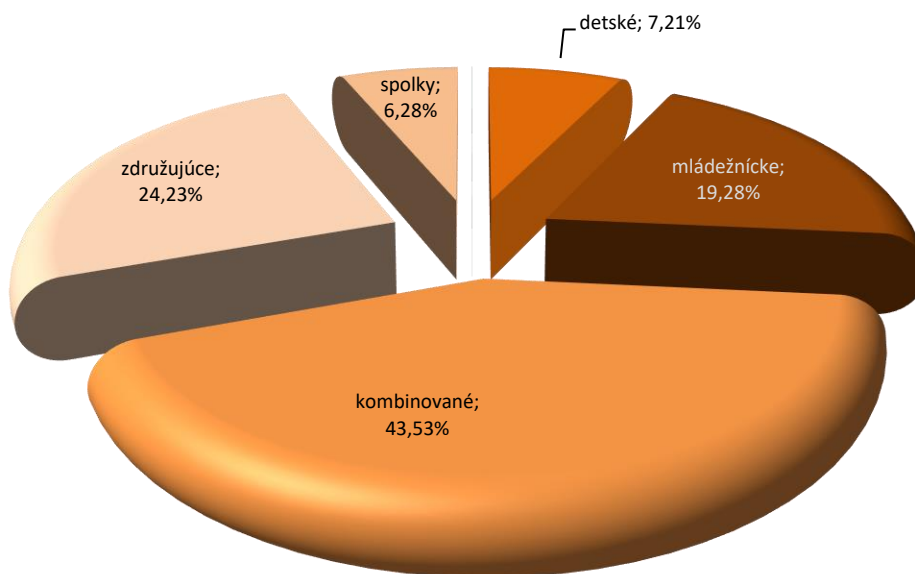
V rámci *krajov* najvyšší podiel logicky (najvyšší počet združení) na členskej základne občianskych združení bol zaznamenaný v kraji Bratislavskom (55,55 %/48 125), nasledovaný Žilinským krajom (25,10 %/21 749).

S výrazným odstupom nasledoval kraj Trenčiansky, kde bolo zaznamenaných 9 571 členov, čo predstavovalo 11,05 % podiel zo všetkých členov občianskych združení detí a mládeže v roku 2023. 4,36 % podiel tvorili členovia združení v Košickom kraji, niečo vyše dvoj percentný podiel vykázal Nitriansky (2,07 %) kraj a Trnavský kraj mal v sledovanom období 1,71 % podiel na počte členov, čo predstavovalo 1 485 členov. Banskobystrický kraj uviedol len 72 členov (0,08 %) a Prešovský kraj mal najnižší počet členov (68/0,08 %).

Podľa *typu združenia* najvyššiu členskú základňu uviedli kombinované združenia, pracujúce s deťmi aj s mládežou (42,98 %/37 234), druhou dominantnou skupinou s počtom členskej základne 20 995 členov boli združenia združujúce s 24,23 % podielom a mládežnícke, u ktorých sme za rok 2023 zistili 19,28 % podiel, t.j. 16 705 členov. Detské združenia vykázali 6 247 členov (7,21 %) a spolky, spoločnosti a iné združenia pracujúce s deťmi a mládežou 5 445 členov, čo predstavovalo 6,28 % podiel zo všetkých členov. Len pätnásť členov bolo zaznamenaných v kategórii iné, inde nezaradené združenia (0,02 %).

Podľa *druhu združenia* najvyšší počet členov mali združenia všeobecne zamerané na výchovnú, vzdelávaciu a odbornú činnosť (30 330/35,01 %) a združenia prevažne zamerané na výchovné a vzdelávacie aktivity, (24 410/28,17 %) a v neposlednom rade, i keď s odstupom nasledovali iné združenia pracujúce s deťmi a mládežou, resp. pre deti a mládež, ktoré sa nevedia zaradiť do predchádzajúcich druhov (14 499/16,73 %). Naproti tomu najmenej členov bolo zaznamenaných v združeníach zameraných na ochranu životného prostredia (8/0,009 %). V rámci *orientácie združenia* najvyšším počtom členov sa prezentovali združenia zamerané na prácu s deťmi a mládežou (55 252/63,77 %) a naopak najmenej členov vykázali združenia stredoškolské (9/0,01 %).

Graf č. 9 - Členská základňa podľa typu združenia

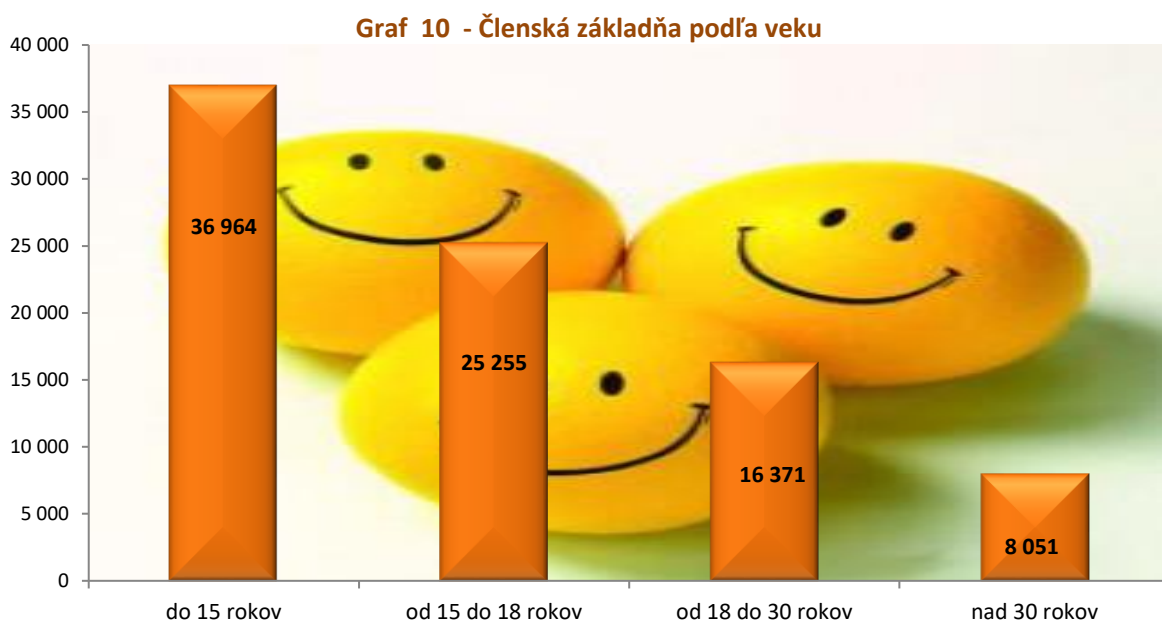

Z hľadiska *vekovej štruktúry* členskej základne občianskych združení tvorili dominantnú skupinu členovia „deti“ vo veku do 15 rokov (36 964/42,66 %). Niečo menej ako tretinu predstavovali členovia združení vo veku od 15 do 18 rokov (25 255/29,15 %) a vo veku od 18 do 30 rokov evidovali združenia za rok 2023 spolu 16 371 členov, čo tvorilo 18,90 % podiel. Združenia vykázali v sledovanom období spolu 8 051 členov starších ako tridsať rokov, čo predstavovalo 9,29 % podiel zo všetkých členov združení.

Skupina detí a mládeže tvorila až 90,71 % členskej základne občianskych združení, čo bolo 78 590 členov.

Najvyšší počet členov *do 15 rokov* v roku 2023 uviedol Strom života (5 586/115,11 % podiel zo všetkých členov tejto vekovej kategórie), nasledovala Detská organizácia Fénix s 5 126-timi deťmi do 15 rokov, ku ktorým aj smeruje jej činnosť (13,87 %) a v neposlednom rade Slovenský skauting, kde bolo zistených 4 612 detí do 15 rokov, čo tvorilo 12,48 % podiel. Naproti tomu 13 združení túto vekovú kategóriu neuviedlo vôbec.

Občianske združenie s najvyšším počtom členov *od 15 do 18 rokov* bola Rada mládeže Žilinského kraja, ktorá mala až 63,48 % podiel členov v tomto veku (16 033), naproti tomu sedem združení v roku 2023 členov v tejto vekovej kategórii neuviedla vôbec. Vo vekovej kategórii *od 18 do 30 rokov* dominovalo Združenie kresťanských spoločenstiev mládeže (3 914/23,91 % podiel v tejto vekovej kategórii), naproti tomu šesť združení členov v tejto vekovej kategórii v roku 2023 neuviedli vôbec. Členov *nad 30 rokov* neuviedli štyri združenia, v tejto kategórii dominovalo Združenie kresťanských spoločenstiev mládeže (1 609).

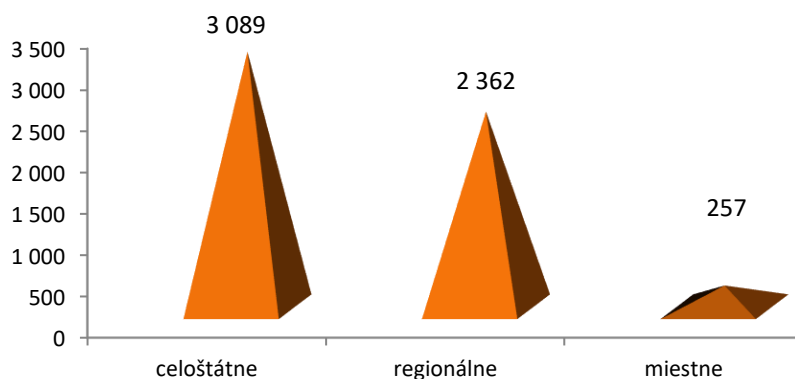
Rozloženie členskej základne občianskych združení detí a mládeže obsahuje tabuľka 8.

Tabuľka 8 – Členská základňa podľa veku a pôsobnosti združení

pôsobnosť	členská základňa	vekové zloženie členskej základne			
		do 15 rokov	od 15 do 18 r.	od 18 do 30 r.	nad 30 rokov
celoštátna	64 874	32 966	9 047	14 968	7 893
regionálna	21 254	3 624	16 135	1 340	155
miestna	513	374	73	63	3
SR	86 641	36 964	25 255	16 371	8 051

Po prepočítaní členov na počet združení, pripadlo *v priemere* na jedno združenie 2 708 členov. U celoštátnych združení to bolo v priemere 3 089 členov na združenie, na jedno regionálne združenie pripadlo v priemere 2 362 členov, a združenia s miestnou pôsobnosťou vykázali 257 členov v priemere na jedno združenie.

Graf 11 - Priemerná členská základňa podľa pôsobnosti

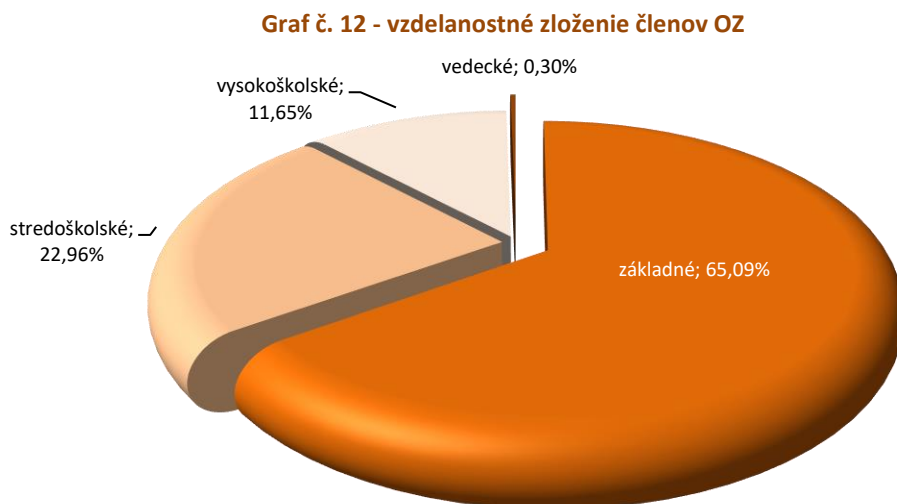

Podľa *typu združení* najvýraznejší počet detí do 15 rokov bol zaznamenaný u združení kombinovaných (22 686). Mládežnícke združenia vykázali 4 775 členov v tejto vekovej kategórii, u detských združení tento počet tvoril 4 275 a u združujúcich združení bolo zistených 3 600 detí do 15 rokov. Spolky a spoločnosti vykázali spolu 1 628 členov do 15 rokov a iné, inde nezaradené združenia v tejto vekovej kategórii členov neuviedli. Druhou najväčšou skupinou boli deti a mládež od 15 do 18 rokov, tu dominovali združenia združujúce, kde bolo zaznamenaných 16 064 členov, čo tvorilo 63,61 % podiel v tejto vekovej kategórii, nasledované kombinovanými združeniami, kde s veľkým odstupom vykázali 4 877 členov od 15 do 18 rokov, 2 733 členov tejto vekovej skupiny bolo zistených u mládežníckych združení, 919 členov od 15-18 rokov bolo zaznamenaných u spolkoch a spoločnostiach a najmenej 662 členov z radov detí a mládeže vykázali detské organizácie.

Najviac členov, podľa jednotlivých združení, bolo zaevidovaných v Rade mládeže Žilinského kraja (16 033/63,48 % podiel v tejto vekovej kategórii). Dominantnými združeniami boli občianske združenia mládežnícke vo vekovej kategórii 18-30 ročných členov (6 825), nasledované združeniami kombinovanými s 5 166 členmi, 2 222 členov z radov mládeže vykázali spolky a spoločnosti, 1 250 členov tejto vekovej skupiny bolo zistených u združujúcich združení a najmenej mládeže mali v sledovanom období detské združenia. V kategórii nad tridsať rokov mali prvenstvo združenia kombinované (4 505) nasledované mládežníckymi organizáciami s 2 372 členmi, naproti tomu len 15 členov nad tridsať rokov vykázali iné, inde nezaradené združenia.

Okrem vekovej štruktúry členskej základne OZ bola zisťovaná aj *vzdelanostná štruktúra*. U členskej základne uviedli občianske združenia detí a mládeže ako najvyššie vzdelanie svojich členov základné (65,09 %/56 397), ide predovšetkým o žiakov, ktorí študujú na stredných školách.

Členovia s ukončeným stredoškolským vzdelaním tvorili 22,95 % (19 883), vysokoškolsky vzdelaných členov bolo v roku 2023 evidovaných 10 098 (11,65 %) a vedecké vzdelanie uviedlo 0,30 % členov (263) z celkového počtu členskej základne združení.

Združenia s celoslovenskou pôsobnosťou vykázali v rámci svojej členskej základne 57,89 % členov so základným vzdelaním, t.j. 37 556 členov. U združení s regionálnou pôsobnosťou skupina s najnižším dosiahnutým vzdelaním tvorila až 86,89 % podiel (18 467), členovia so základným vzdelaním predstavovali u občianskych združení s miestnou pôsobnosťou tiež vysoký podiel 72,90 % (374).

Najvyšší podiel stredoškolsky vzdelaných členov v rámci tejto kategórie bol evidovaný u celoslovenských združení (86,54 %/17 206), regionálne združenia vykázali 12,77 % podiel stredoškolákov a najmenší podiel v tejto kategórii bol zaznamenaný (0,69 %) u združení s miestnou pôsobnosťou. V rámci svojej členskej základne dominovali stredoškoláci u miestnych združení 26,90 % podielom nasledovaný celoslovenskými organizáciami, kde podiel členov so stredoškolským vzdelaním tvoril 26,52 % a najmenej stredoškolákov v rámci svojej členskej základne vykázali regionálne združenia s 11,95 % podielom. Prehľad vzdelanostnej štruktúry občianskych združení podľa ich pôsobnosti obsahuje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 9 – Vzdelanostná štruktúra členskej základne OZ podľa pôsobnosti

pôsobnosť	členská základňa	vzdelanostné zloženie členskej základne			
		ZŠ	SŠ	VŠ	vedecké
celoštátna	64 874	37 556	17 206	9 855	257
regionálna	21 254	18 467	2 539	242	6
miestna	513	374	138	1	0
SR	86 641	56 397	19 883	10 098	263

Porovnanie

pôsobnosť	Členská základňa								
	spolu			do 15 rokov			základné vzdelanie		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
CELOŠTÁTNA	63 453	66 353	64 874	30 077	32 033	32 966	41 545	42 284	37 556
NADREGIONÁLNA	6	20 909	0	0	3 600	0	0	18 310	0
REGIONÁLNA	22 349	358	21 254	3 778	24	3 624	20 844	140	18 467
MIESTNA	913	402	513	222	271	374	261	271	374
INÁ	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SR	86 721	88 022	86 641	34 077	35 928	36 964	62 650	61 005	56 397

Z porovnávacej tabuľky je zrejmé, že počet členov má striedavú tendenciu, ak v roku 2022 počet členov stúpol (2 900), v roku 2023 mierne klesol (-1 381). Najvýraznejší pokles bol zaznamenaný u miestnych združení (o - 511 oproti roku 2022 a o - 400 členov oproti roku 2023), najvýraznejší pokles bol zistený u regionálnych združení (- 21 991 oproti roku 2022 a naproti tomu o + 20 896 oproti roku 2023).

IV. Aktivity pre deti a mládež

Občianske združenia detí a mládeže uskutočnili v rámci aktivít pre deti a mládež za rok 2023 *spolu 98 306 stretnutí v rámci pravidelnej činnosti*. V priemere na jedno združenie tak pripadlo 3 072 pravidelných stretnutí.

V priemere najviac pravidelných stretnutí zrealizovali združenia s miestnou pôsobnosťou, ktoré vykázali až 6 786 pravidelných stretnutí. Štyri tisíc dvadsať stretnutí, ktoré sa konali pravidelne zrealizovali organizácie detí a mládeže na celoslovenskej úrovni a u regionálnych združení bolo zaznamenaných v priemere 35 pravidelných stretnutí.

Podľa okresov najviac v roku 2023 organizovali *pravidelné aktivity* združenia Bratislavského kraja (61,515 %) a s výrazným odstupom združenia v kraji Nitrianskom (16,60 %) a Trenčianskom s 9,77 % podielom zo všetkých pravidelných stretnutí uskutočnených v sledovanom roku.

Len päť aktivít pravidelného charakteru zrealizovali organizácie v Prešovskom kraji, združenia Košického kraja sa podieľali na realizácii pravidelných aktivít 6,51 % podielom, zariadenia Trnavského kraja uskutočnili 3 528 pravidelných stretnutí, čo tvorilo 3,59 % podiel zo všetkých stretnutí rovnakého charakteru zrealizovaných v roku 2023 občianskymi združeniami pre deti a mládež na Slovensku, organizácie v Žilinskom kraji prispeli k tejto činnosti len 2,02 % podielom. Naproti tomu Banskobystrický kraj pravidelnú činnosť v roku 2023 nevykázal žiadnu. Najviac pravidelných stretnutí zrealizoval Slovenský skauting (21,22 % podiel zo všetkých uskutočnených stretnutí pravidelného charakteru), nasledovala Detská organizácia Fénix (15,38 %) a v neposlednom rade Stredisko sv. Františka Saleského – Effeta s 13,80 % podielom.

Podľa typu združení pri pravidelnej činnosti dominovali kombinované (detské a mládežnícke) (56,44 %) a s odstupom mládežnícke (21,97 %) združenia. Spolky a spoločnosti vykázali 15,81 % podiel zo všetkých zrealizovaných aktivít v roku 2023, detské organizácie uskutočnili 5 604 pravidelných stretnutí, čo tvorilo 5,70 % podiel a len 0,08 % podielom sa zapojili združujúce organizácie. Iné subjekty zorganizovali len dve stretnutia, ktoré sa pravidelne opakovali.

Združenia zrealizovali *spolu 7 019 jednodňových aktivít*, pričom na jednu organizáciu v priemere pripadlo 219 aktivít, ktoré sa konali len jeden deň. V kategórii združení s celoslovenskou pôsobnosťou to bolo v priemere 315 aktivít na združenie, u regionálnych 45 jednodňových aktivít a na dve združenia s miestnou pôsobnosťou v priemere pripadli len štyri aktivity. Najvýkonnejšie v realizovaní jednodňových aktivít boli združenia Bratislavského kraja (67,32 % podiel z celkového počtu jednodňových aktivít) a s odstupom nasledoval kraj Trenčiansky (17,79 %). Jednodňové aktivity neboli zrealizované v Banskobystrickom kraji. Najviac jednodňových akcií zorganizovalo Združenie kresťanských spoločenstiev mládeže (16,58 %) a Slovenský skauting (16,38 %), naproti tomu sa šesť organizácií na realizovaní jednodňových aktivít v roku 2023 nezúčastnili vôbec (200 ton z lesa, Kresťanskodemokratická mládež Slovenska, združenie Kognita, Rada mládeže Slovenska, Stredoškolská študentská únia a Vidiecka rozvojová aktivita – Vydra). Najaktívnejší v organizovaní jednodňových aktivít boli kombinované združenia (50,83 %) a mládežnícke združenia s 28,71 % podielom, naproti tomu iné, inde nezaradené organizácie zrealizovali len 9 podujatí tohto typu.

Viacdňových aktivít uskutočnili občianske združenia v roku 2023 *spolu 1 479*, čo v priemere predstavovalo 46 podujatí konaných viac dní na jedno združenie. Na úrovni celoslovenských združení to bolo 66 podujatí na združenie a len jednu viacdňovú aktivitu vykázali miestne dve viacdňové aktivity v priemere. Najviac viacdňových aktivít zrealizoval Slovenský skauting, ktorý vykázal 455 podujatí tohto typu, čo tvorilo 30,76 % podiel zo všetkých zrealizovaných viacdňových aktivít, s odstupom nasledovala DOMKA – Združenie saleziánskej mládeže s 274 podujatiami tohto typu (18,53 %) a Združenie kresťanských spoločenstiev mládeže (234/15,82 %), naproti tomu osem združení aktivity tohto typu nezrealizovali v roku 2023 vôbec.

Tabuľka 10 – Aktivity OZ podľa pôsobnosti

<i>pôsobnosť</i>	<i>pravidelná činnosť</i>	<i>jednodňové aktivity</i>	<i>viacdňové aktivity</i>
<i>celoštátna</i>	84 420	6 611	1 396
<i>regionálna</i>	315	401	82
<i>miestna</i>	13 571	7	1
SR	98 306	7 019	1 479

Oproti roku 2022 bol zaznamenaný nárast pravidelných stretnutí o 9 045, kde najvýraznejší bol zaznamenaný u miestnych združení (5 849), nadregionálne združenia vykázali pokles o 47 aktivít, ktoré zrealizovali v roku 2022 a v sledovanom období nadregionálne združenia neboli aktívne, naproti tomu miestne združenia zorganizovali v roku 2023 o 218 pravidelne sa opakujúcich stretnutí viac. Združenia v organizovaní jednodňových aktivít v roku 2023 vykázali pokles až o – 6 798, najvýraznejšie to bolo u združení s celoslovenskou pôsobnosťou (-7 094), naproti tomu u regionálnych a miestnych združení bol zaznamenaný nárast (+291/+5). Viacdňové aktivity v roku 2023 poklesli oproti minulému roku o – 2 522, z toho – 2 568 aktivít konaných viac dní bolo zaznamenaných u celoslovenských združení, naproti tomu regionálne združenia zrealizovali o 46 aktivít viac ako minulý rok.

<i>pôsobnosť</i>	<i>pravidelná</i>		<i>jednodňové</i>		<i>viacdňové</i>		<i>rozdiel</i>	<i>rozdiel</i>	<i>rozdiel</i>
	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>			
celoslovenská	81 395	84 420	13 705	6 611	3 964	1 396	3 025	-7 094	-2 568
nadregionálna	47	0	0	0	0	0	-47	0	0
regionálna	97	315	110	401	36	82	218	291	46
miestna	7 722	13 571	2	7	1	1	5 849	5	0
spolu	89 261	98 306	13 817	7 019	4 001	1 479	9 045	-6 798	-2 522

Pobytové aktivity /tábory/

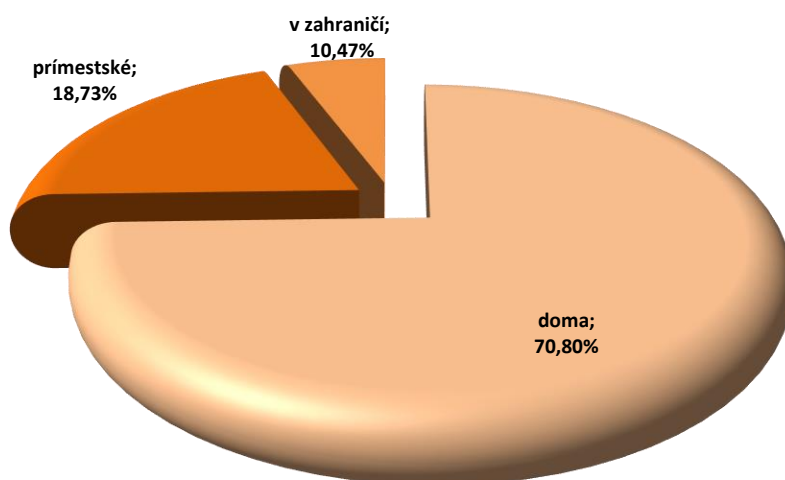
Pobytové detské letné tábory sú azda najlepším variantom strávenia voľného prázdninového času. Tábory majú rôzne zamerania (športové, denné, umelecké, hudobné, počítačové, skautské, práca s koňmi, zahraničné, či pre telesne a duševne postihnuté deti) a pripravujú deťom nezabudnuteľné zážitky v novom kolektíve, sú zamerané na rozvoj a harmonizáciu osobnosti, deti sa učia spolu vychádzať a akceptovať sa navzájom, nájdu si tu nových kamarátov, prvé lásky, rozvíjajú v sebe skryté schopnosti a osmelia sa v kolektíve. Tábory rozvíjajú záľuby, talent, zručnosti aj osobnosť. V roku 2023 zorganizovali občianske združenia detí a mládeže spolu 678 táborov, pričom v priemere na jedno občianske združenie pripadlo 21 táborov. Najaktívnejšie v organizovaní táborov boli združenia s celoslovenskou pôsobnosťou, ktoré zrealizovali pre svojich členov spolu 668, čo predstavovalo 98,53 % podiel zo všetkých táborov zorganizovaných v sledovanom období. Táborov, ktorých organizátormi boli regionálne združenia bolo evidovaných desať (1,47 %), čo predstavovalo jeden tábor na združenie, miestne združenia neorganizovali v roku 2023 žiadne tábory. Najviac táborov zrealizoval Slovenský skauting (133/19,62 %) a Združenie saleziánskej mládeže DOMKA (111/16,37 %) a naproti tomu 12 združení v roku 2023 nezrealizovali detské tábory vôbec.

Tabuľka 11 - Tábory

pôsobnosť	Počet táborov	v tom		
		v SR	prímestské	v zahraničí
celoštátna	668	475	122	71
regionálna	10	5	5	0
miestna	0	0	0	0
SR	678	480	127	71

Z celkového počtu 678 táborov, bolo najviac táborov realizovaných na Slovensku. Išlo o 480 táborov, čo predstavovalo 73,21 % podiel z celkového počtu zorganizovaných táborov. Okrem toho občianske združenia zorganizovali aj 127 prímestských, t.j. denných táborov (18,73 %) a 71 (6,08 %) táborov v zahraničí. V prípade regionálnych združení išlo len o tábory organizované na Slovensku (5/50,00 % podiel z táborov organizovaných na miestnej úrovni) a prímestské s rovnakým podielom. Na regionálnej úrovni nebol zorganizovaný ani jeden tábor v zahraničí.

Graf 13 - Tábory podľa druhu

Oproti minulému roku bol zaznamenaný výrazný pokles táborov o -4 358, najvýraznejší pokles v organizovaní pobytových aktivít vykázali celoslovenské združenia a to najmä v táboroch zrealizovaných na Slovensku, naproti tomu stúpol počet prímestských táborov, ktorých celoštátne organizácie uskutočnili o 8 viac a táborov v zahraničí zrealizovali o 13 viac. Na regionálnej úrovni bolo celkom zorganizovaných desať táborov, rovnako ako aj v predchádzajúcom roku, kde 5 táborov zrealizovali na Slovensku a päť prímestských. V roku 2023 združenia na miestnej úrovni tábory neorganizovali vôbec.

Účastníci táborov

Táborov, ktoré organizovali občianske združenia detí a mládeže sa v roku 2023 zúčastnilo spolu 38 047 účastníkov. Po prepočítaní na počet táborov pripadlo na jeden tábor v priemere 56 účastníkov. Najviac účastníkov priemerne na jeden tábor mali tábory, ktoré organizovali občianske združenia na celoslovenskej úrovni. Tie zorganizovali 668 táborov, pričom na jeden tábor v priemere pripadlo 51 účastníkov. U združení s regionálnou pôsobnosťou to bolo 372 účastníkov na jeden tábor.

Najvyšší počet účastníkov táborov bol zaznamenaný u Združenia kresťanských spoločenstiev mládeže, kde na 61 zrealizovaných táborov pripadlo 6 925 účastníkov, čo v prepočte znamenalo 114 účastníkov na jeden tábor. Ale najvyšší priemerný počet účastníkov bol v sledovanom období zistený u združenia Priateľ, kde na tri zrealizované tábory pripadlo 3 584 účastníkov, čo predstavovalo 1 195 účastníkov v priemere na jeden tábor.

Najfrekvencovanejšou skupinou boli deti do 15 rokov, ktoré sa zúčastnili v roku 2023 táborov zrealizovaných občianskymi združeniami ako ich účastníci a tvorili 59,88 % podiel zo všetkých účastníkov táborov. Najvýraznejší podiel detí do 15 rokov, účastníkov táborov, bol zaznamenaný na celoslovenskej úrovni (60,05 %), nasledovali deti, ktoré sa zúčastnili

pobytových aktivít organizovaných regionálnymi združeniami (58,34 %). Najvyšší podiel detí do 15 rokov ako účastníkov táborov vykázalo združenie ART&SPORT (98,55 %), nasledovalo Združenie mariánskej mládeže s 89,26 % podielom a YMCA Slovensko, kde deti do 15 rokov tvorili 83,74 % podiel, naproti tomu INEX Slovakia a Rada mládeže Prešovského kraja neuviedla túto vekovú kategóriu ako účastníkov ich táborov vôbec.

Detí nad 15 rokov bolo evidovaných 14 888, kde až 89,60 % podiel bol zistený u združení s celoslovenskou pôsobnosťou, 1 549 účastníkov starších ako 15 rokov sa zúčastnilo táborov organizovaných regionálnymi združeniami (10,40 %).

Tabuľka 12 – Účastníci táborov

<i>pôsobnosť</i>	<i>účastníci táborov</i>	<i>z toho</i>	
		<i>zo SR</i>	<i>zo zahraničia</i>
<i>celoštátna</i>	34 326	33 952	374
<i>regionálna</i>	3 721	3 720	1
<i>miestna</i>	0	0	0
SR	38 047	37 672	375

Až 99,01 % z účastníkov táborov organizovaných občianskymi združeniami detí a mládeže pochádzalo zo Slovenska. Rozdiel 375 účastníkov bolo zo zahraničia /0,99 %/, kde len jeden účastník táborov bol evidovaný na regionálnej úrovni. V prípade jednotlivých združení, najviac účastníkov táborov nad 15 rokov vykázalo Združenie kresťanských spoločenstiev mládeže (4353/62,86 % podiel z účastníkov táborov v organizácií) a DOMKA (3269/34,51 %). Rada mládeže Prešovského kraja a INEX Slovakia mali v sledovanom období až 100% účasť na letných táborov v tejto vekovej kategórii, naproti tomu 13 združení túto vekovú skupinu nevykázalo.

Oproti minulému roku bol evidovaný nárast účastníkov pobytových aktivít o + 8 147, detí zo Slovenska pribudlo oproti minulému roku /+ 8 221/.

Tabuľka 13 – Personálne zabezpečenie táborov

<i>pôsobnosť</i>	<i>pracovníci</i>	<i>dobrovoľníci</i>
<i>celoštátna</i>	199	7 158
<i>regionálna</i>	20	456
<i>miestna</i>	2	1
SR	221	7 615

Činnosť táborov v roku 2023 *zabezpečovalo 221 pracovníkov*, ktorých činnosť bola podporená prácou *dobrovoľníkov*. Tých bolo v sledovanom období evidovaných spolu 7 615. Činnosť táborov teda závisela z 97,18 % od dobrovoľníckej práce.

V priemere na jeden tábor pripadlo 12 zamestnancov, t.j. pracovníkov i dobrovoľníkov, pričom na celoslovenskej úrovni sa tento priemer rovnal 11 zamestnancom. Dvadsať štyri zamestnancov v priemere bolo evidovaných na regionálnej úrovni a žiaden na miestnej úrovni, pretože vykázali dvoch zamestnancov, ale neuviedli žiaden zrealizovaný tábor v roku 2023.

Najvyšší počet zamestnancov pracujúcich bez odmeny v táboroch vykázali združenia Združenie saleziánskej mládeže DOMKA (1853/24,33 % podiel zo všetkých dobrovoľníkov podieľajúcich sa na realizácii táborov v roku 2023), Slovenský skauting s 1 557 dobrovoľníkmi (20,45 %) a Hnutie kresťanských spoločenstiev detí eRko (1 363/17,90 %), naproti tomu 23,08 % podiel pracovníkov bol zistený v organizácii Úsmev ako dar (51) a 22,62 % podiel v organizácii DOMKA (50). Realizácia táborov založená na práci dobrovoľníkov bola zrejme v Slovenskom skautingu, kde nebol zaznamenaný pracovník, rovnako ako v Detskej organizácii eRko. Naproti tomu bez podpory dobrovoľníkov v táboroch pracovala Rada mládeže Prešovského kraja.

Oproti roku 2022 klesol počet pracovníkov aj dobrovoľníkov zabezpečujúcich chod letných táborov u pracovníkov je to o -25 a dobrovoľníkov až o -1 289.

Informačný servis

V rámci informačného servisu vykázali občianske združenia detí a mládeže za rok 2023 spolu 15 368 klientov. Najvýraznejšie aktivity v rámci informačného servisu boli evidované na celoštátnej úrovni, kde bolo zaznamenaných 15 368 klientov, čo predstavovalo 85,12 % zo všetkých klientov evidovaných v roku 2023 v rámci informačného servisu, 1 710 klientov informačného servisu bolo zaznamenaných na regionálnej úrovni a 576 klientov vykázali miestne združenia. V priemere na jedno zariadenie tvorili klienti na celoslovenskej úrovni 732 klientov, u regionálnych priemer tvoril 190 klientov a na miestnej úrovni to bolo 288 klientov. Najaktívnejším združením v tejto oblasti bol INEX Slovakia s 12 228 klientmi v tejto kategórii, čo predstavovalo 79,57 % podiel zo všetkých klientov v tejto kategórii s výrazným odstupom Rada mládeže Trenčianskeho kraja, ktorá poskytla v sledovanom období 971 informácií (6,32 %). Naopak žiadne informácie neposkytlo 18 združení. *Združenia sa angažovali vo všetkých kategóriách. Celoslovenské združenia dominovali vo všetkých oblastiach poskytovania informácií, okrem pracovných príležitostí, kde prvenstvo prevzali združenie regionálne a v oblasti iné, kde rovnako regionálne združenia poskytli klientom v sledovanom období viac informácií.*

Tabuľka 14 – Prehľad informačného servisu OZ

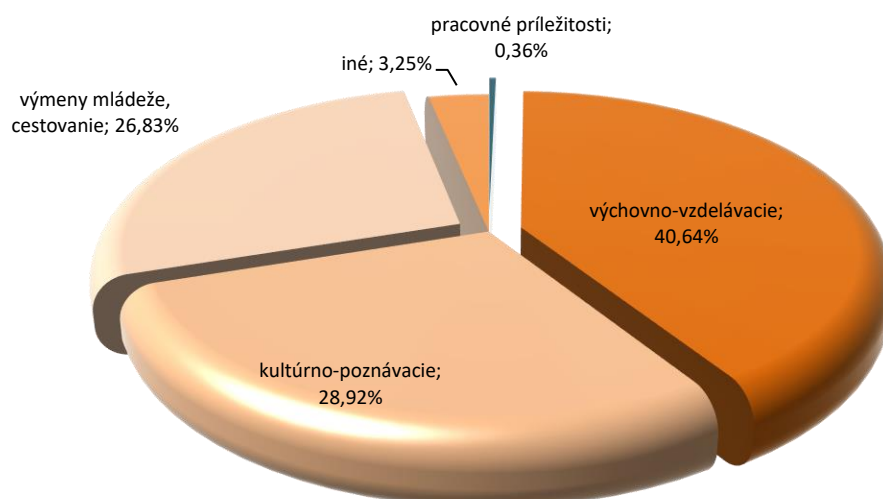
<i>pôsobnosť</i>	informačný servis					
	<i>Počet klientov</i>	v tom				
		<i>pracovné príležitosti</i>	<i>výchovno-vzdelávacie aktivity</i>	<i>kultúrno-poznávacie informácie</i>	<i>výmeny mládeže</i>	<i>iné</i>
<i>celoštátna</i>	13 082	23	4 825	4 077	4 124	33
<i>regionálna</i>	1 710	32	845	367	0	467
<i>miestna</i>	576	0	576	0	0	0
SR	15 368	55	6 246	4 444	4 124	500

Viac ako štyridsať percent (6 246/40,64 %) všetkých klientov informačného servisu bolo evidovaných v rámci oblasti zameranej na výchovno-vzdelávacie aktivity. Na výraznej prevahe v tejto oblasti sa podieľali svojou činnosťou celoslovenské združenia, ktorých klienti tvorili viac ako osemdesiat percentný podiel (13 082/85,12 %) z klientov v tejto oblasti, 11,13 % podiel tvorili klienti regionálnych združení a len 576 klientov sa zapojilo do tejto oblasti na miestnej úrovni. Druhou najrozšírenejšou oblasťou v rámci informačného servisu občianskych združení bola oblasť kultúrno - poznávacia (4 444/28,92 %) a to tiež najmä na celoslovenskej úrovni (91,74 %). Klienti regionálnych združení tvorili 8,26 % podiel v tejto oblasti a klienti miestnych združení sa tejto oblasti neangažovali. Informácie o výmenách mládeže a cestovaní boli podané 4 124 klientom, čo predstavovalo 26,83 % podiel, najvýraznejšie na celoslovenskej úrovni, kde táto oblasť tvorila až 100 % podiel.

Klientov, ktorí sa zaujímali o iné informácie, bolo 500, čo predstavovalo 3,25 % podiel a to najmä na regionálnej úrovni, klienti združení s celoslovenskou pôsobnosťou prejavili záujem o túto oblasť len v tridsiatich troch prípadoch. Najmenej frekventovanou oblasťou boli informácie o pracovných príležitostiach (55/0,36 % podiel na celkovom počte klientov informačného servisu).

V oblasti iné dominovalo združenie Rada mládeže Trenčianskeho kraja, ktorého podiel tvoril 64,20 %, INEX Slovakia malo prvenstvo v oblastiach výmeny mládeže (98,84 %), v poskytovaní kultúrno-poznávacích informácií (91,72 %) a vo výchovno-vzdelávacích aktivitách (62,26 %) a v pracovných príležitostiach dominovali Kresťanskodemokratická mládež a Usmej sa na mňa (vykázaných po 20 klientov). Naproti tomu 18 organizácií sa v roku 2023 poskytovaniu informácií nezúčastnilo, v oblasti pracovné príležitosti bolo zaznamenaných len 5 združení, rovnako ako v kultúrno-poznávacích informáciách, informácie o cestovaní a iné informácie poskytli len 4 organizácie a klienti devätnástich združení neprejavili záujem o výchovno-vzdelávacie aktivity.

Graf č. 14 - Rozdelenie informačného servisu OZ podľa oblastí

Poradenské služby

Občianske združenia detí a mládeže poskytovali svojim klientom okrem informačného servisu aj *poradenské služby*. V roku 2023 prejavilo o tieto služby záujem **2 035 klientov**, z ktorých 1 133 (55,68 %) bolo evidovaných u združení na celoslovenskej úrovni, 326 klientov bolo evidovaných na regionálnej úrovni (16,02 %) a 576 klientov (28,30 %) vykázali miestne združenia.

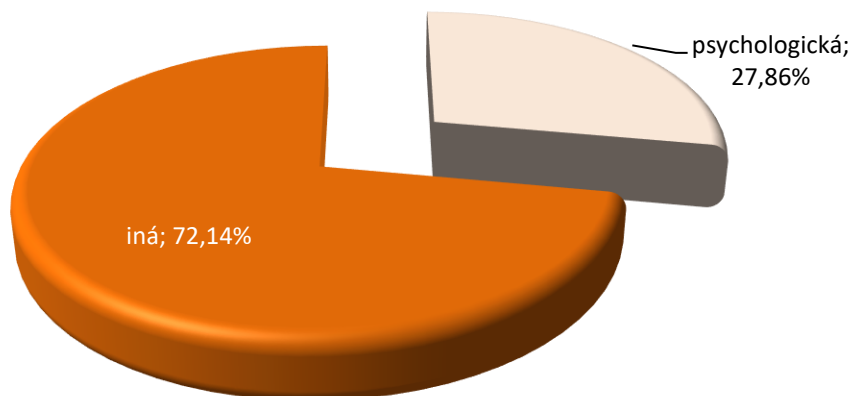
Tabuľka 15 – Poradenské služby podľa pôsobnosti OZ

pôsobnosť	poradenské služby				
	klienti	v tom v oblasti			
		psychologickej	sexuologickej	právnej	inej
celoštátna	1 133	241	0	0	892
regionálna	326	326	0	0	0
miestna	576	0	0	0	576
SR	2 035	567	0	0	1 468

Z hľadiska štruktúry poradenských služieb mali dominantné postavenie klienti, ktorým boli poskytnuté iné informácie (1 468/72,14 %) a prevažne išlo o možnosti cestovania, zamestnania aj vzdelávania. Najvyšší záujem o iné informácie prejavili klienti združenia YMCA (628), Strediska sv. Františka Saleského – Effety (576) a Združenia saleziánskej mládeže DOMKY (264). O psychologické poradenstvo prejavilo v roku 2023 záujem 567 (27,86 %) klientov a to na celoslovenskej (241) a regionálnej (326) úrovni, konkrétne sa o túto oblasť

zaujímalí klienti Mládež ulice (288), združenia YMCA (241) a 38 klientov Rady mládeže Žilinského kraja. V sexuologickej a právnej oblasti organizácie klientov nevykázali.

Graf č. 15 - Počet klientov poradenskej činnosti OZ

Oproti roku 2022 bol zaznamenaný pokles poradenských služieb a to až o 5 554, najvýraznejšie na celoslovenskej úrovni, kde bol evidovaný pokles o 5 785 klientov, rovnako ako na miestnej úrovni, kde pokles klientov predstavoval 95, naproti tomu regionálne združenia vykázali nárast o 326 klientov.

V. Vzdelávacie aktivity

Občianske združenia detí a mládeže za rok 2020 vykázali spolu 2 448 *vzdelávacích podujatí*, z ktorých až 91,58 % zorganizovali združenia s celoštátnou pôsobnosťou. Združenia s regionálnou pôsobnosťou zrealizovali 201 aktivít vzdelávacieho charakteru, čo tvorilo 8,21 % podiel a miestne združenia uskutočnili len 5 aktivít vzdelávacieho charakteru. V priemere na jedno združenie pripadlo 77 aktivít pre vzdelávanie detí a mládeže. Priemerne na jedno združenie s celoslovenskou pôsobnosťou to bolo 107 aktivít tohto charakteru, Jedno združenie na regionálnej úrovni vykázalo 22 vzdelávacích podujatí v priemere a organizácie s miestnou pôsobnosťou tri aktivity na jedno združenie.

Najaktívnejší v organizovaní aktivít na vzdelávanie detí a mládeže bolo združenie Laura, ktoré zorganizovalo 492 vzdelávacích aktivít pre deti a mládež, čo tvorilo 20,10 % podiel zo všetkých zrealizovaných vzdelávacích aktivít v roku 2023 a Detská organizácia Fénix, ktorá vykázala o 91 aktivít vzdelávacieho charakteru menej (401/16,38 %). Osemnásť združení v sledovanom období vzdelávacie aktivity neorganizovali.

Tabuľka č. 16 – Vzdelávacie aktivity združení podľa pôsobnosti

<i>pôsobnosť</i>	<i>podujatia</i>	<i>účastníci</i>	<i>účastníci/podujatia</i>
<i>celoštatna</i>	2 242	51 677	23
<i>regionálna</i>	201	2 666	13
<i>miestna</i>	5	576	115
SR	2 448	54 919	22

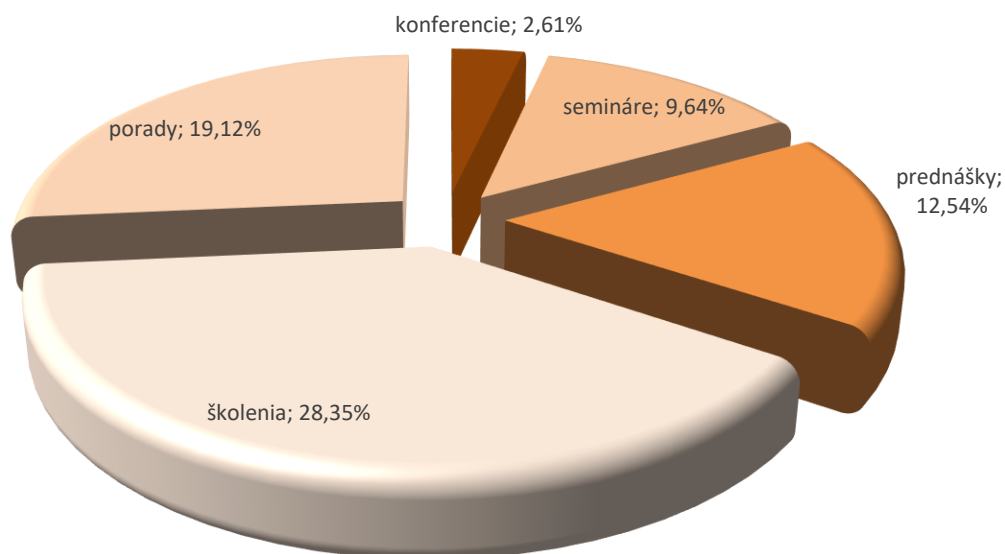
Celkového počtu vzdelávacích aktivít (2 448 podujatí) sa na základe údajov občianskych združení zúčastnilo spolu 54 919 účastníkov, čo v priemere predstavovalo 22 účastníkov na jedno vzdelávacie podujatie. Najvyšší počet účastníkov bol zaznamenaný v prípade miestnych združení, kde na jedno podujatie pripadlo až 115 účastníkov. Nasledovali celoslovenské združenia, kde bola evidovaná priemerná účasť na jedno vzdelávacie podujatie 23 účastníkov. Najmenší počet účastníkov bol evidovaný u regionálnych združení, kde sa v priemere jednej vzdelávacej aktivity zúčastnili trinásti mladiství.

Najnižšia účasť na vzdelávacích aktivitách bola zaznamenaná u združení s miestnou pôsobnosťou, kde pri piatich vzdelávacích podujatiach vykázali spolu 576 účastníkov, v prípade regionálnych združení bola evidovaná účasť 2 666 účastníkov na 201 vzdelávacích aktivít. Celoslovenské združenia zrealizovali 2 242 aktivít vzdelávacieho charakteru s účasťou 51 677 účastníkov.

Tabuľka 17 – Vzdelávacie podujatia

<i>pôsobnosť</i>	<i>konferencie</i>	<i>semináre</i>	<i>prednášky</i>	<i>školenia</i>	<i>porady</i>	<i>kurzy</i>
<i>celoštatna</i>	58	211	293	643	373	664
<i>regionálna</i>	6	25	14	51	95	10
<i>miestna</i>	0	0	0	0	0	5
SR	64	236	307	694	468	679

Graf č. 16 - Počty vzdelávacích aktivít

V rámci štruktúry vzdelávacích aktivít dominovali školenia, ktoré tvorili 28,35 % z celkového počtu vzdelávacích aktivít (694), nasledovali kurzy (679/27,74 %), tretie v poradí boli porady s 19,12% podielom (468) a prednášky (307/12,54 %). Podiel seminárov na celkovom počte vzdelávacích aktivít predstavoval 9,64 % (236) a 64 konferencií tvorilo z celkového počtu vzdelávacích aktivít len 2,61 % podiel. Celoslovenské združenia mali zastúpenie vo všetkých druhoch vzdelávacích aktivít, kde dominovali kurzy, rovnako mali zastúpenie všetky oblasti u regionálnych združení, kde mali prvenstvo porady. Miestne združenia organizovali v roku 2023 len kurzy.

Podrobnejšie rozloženie účastníkov jednotlivých kategórií vzdelávacích aktivít podľa pôsobnosti občianskych združení obsahuje tabuľka 18.

Tabuľka 18 – Účastníci vzdelávacích aktivít

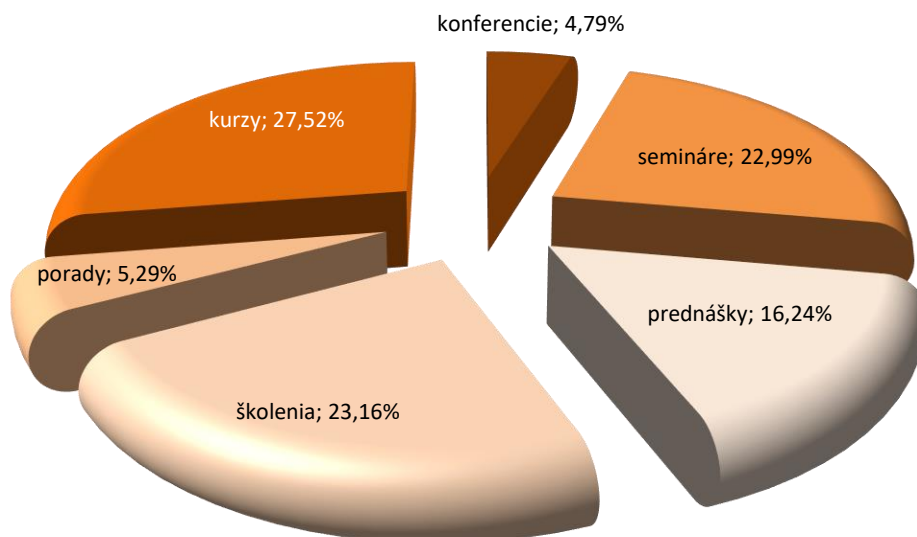
pôsobnosť	konferencie	semináre	prednášky	školenia	porady	kurzy
<i>celoštátna</i>	2 162	12 172	8 406	11 864	2 643	14 430
<i>regionálna</i>	471	455	510	857	264	109
<i>miestna</i>	0	0	0	0	0	576
SR	2 633	12 627	8 916	12 721	2 907	15 115

Z hľadiska štruktúry vzdelávacích aktivít bola najvyššia účasť zaznamenaná v prípade kurzov. Kurzy absolvovalo celkom 15 115 účastníkov, čo predstavovalo 27,52 % podiel z celkového počtu účastníkov, ktorých občianske združenia vykázali v rámci svojich vzdelávacích aktivít. Najvyšším realizátorom vzdelávacích aktivít bolo združenie Laura, ktoré zorganizovalo 492 podujatí vzdelávacieho charakteru, najmä kurzov (246/50 % podiel zo všetkých vzdelávacích aktivít zrealizovaných touto organizáciou), ktorých sa zúčastnilo 17 532 účastníkov. Najvyšší podiel v tejto organizácii mali účastníci kurzov (8 766/50 %).

Po prepočítaní účastníkov na počet vzdelávacích aktivít dominovali semináre, kde v priemere na jednu pripadlo 53 účastníkov, čo predstavovalo najvyššiu účasť pred konferenciami, kde bola priemerná účasť 41 účastníkov. Nasledovali prednášky, ktorých sa v priemere zúčastnilo 29 účastníkov a 22 účastníkov priemerne pripadlo na jeden kurz a 18 účastníkov v priemere bolo zistených u školení. Naopak najnižšia priemerná účasť bola zaznamenaná pri poradách (priemer 6 účastníkov).

Školení, ktoré realizovali občianske združenia detí a mládeže sa v roku 2023 zúčastnilo celkom 12 721 účastníkov, čo predstavovalo 23,16 % podiel z celkovej účasti na vzdelávacích podujatiach. Odborné semináre absolvovalo spolu 12 627 účastníkov, čo tvorilo 22,99 % podiel, na prednáškach bolo evidovaných 8 916 účastníkov (16,23 %), s výrazným odstupom nasledovali porady s 2 907 účastníkmi (5,29 %) a konferencie zaznamenali 2 633 účastníkov, čo bol 4,79 % podiel.

Graf č. 17 - rozdelenie účastníkov vzdelávacích aktivít

Konferencie

Z celkového počtu 64 konferencií zorganizovali a zrealizovali občianske združenia s celoslovenskou pôsobnosťou 58 (90,63 %) a regionálne združenia v roku 2023 zrealizovali šesť. Združenia s miestnou pôsobnosťou neuskutočnili v sledovanom období žiadnu konferenciu. Necelých dvadsať percent (18,75 %/12) konferencií sa uskutočnilo v zahraničí, v tomto prípade nešlo o organizovanie konferencií, ale o účasť na konferencii mimo územia Slovenskej republiky, pričom konferencie v zahraničí uviedli len združenia s celoslovenskou pôsobnosťou.

Najaktívnejším združením v organizovaní konferencií bolo združenie INEX Slovakia (17/26,56 %), Kresťanskodemokratická mládež Slovenska s desiatimi zrealizovanými konferenciami a osem konferencií zorganizovalo Zväz skautov maďarskej národnosti. Po päť konferencií uskutočnili Úsmev ako dar a AMAVET, štyri konferencie vykázala organizácia Fénix, Detská organizácia eRko a Spoločenstvo evanjelickej mládeže zrealizovali v roku 2023 po tri konferencie, po dve konferencie boli zaznamenané u troch združení a tri združenia zorganizovali po jednej konferencii. Naproti tomu žiadnu konferenciu neuskutočnilo osemnásť občianskych združení.

Tabuľka 19 – Konferencie a ich účastníci podľa pôsobnosti združení

pôsobnosť	konferencie			
	podujatia		účastníci	
	spolu	z toho v zahraničí	spolu	z toho v zahraničí
<i>celoštátna</i>	58	12	2 162	32
<i>regionálna</i>	6	0	471	30
<i>miestna</i>	0	0	0	0
SR	64	12	2 633	62

Konferencií sa v sledovanom období zúčastnilo spolu 2 633 účastníkov, kde na celoslovenskej úrovni bol evidovaný 82,11 % podiel z celkového počtu účastníkov konferencií, čo znamená, že na celoslovenskej úrovni sa konferencií zúčastnilo 2 162 účastníkov, účastníci konferencií v zahraničí tvorili 2,35 % podiel, u združení s celoslovenskou pôsobnosťou to predstavovalo 1,48 %, kde v priemere pripadlo 37 účastníkov na jednu konferenciu. Združenia s regionálnou pôsobnosťou vykázali 471 účastníkov, čo v priemere znamenalo 79 účastníkov na jednu konferenciu a účasť v zahraničí tvorila 6,37 % podiel. Najvyšší počet účastníkov bol zaznamenaný u organizácie Úsmev ako dar (557/111 účastníkov na jednu konferenciu) a Detská organizácia eRko (343/114 priemerne) a 127 účastníkov priemerne vykázalo Združenie kresťanských spoločenstiev mládeže.

Oproti minulému roku bol zaznamenaný nárast počtu konferencií o 3 podujatia tohto typu, ale klesol počet účastníkov na nich, a to o -583 účastníkov.

Semináre

Semináre v roku 2023 zorganizovali a zrealizovali združenia na celoslovenskej a regionálnej úrovni, najaktívnejší v tejto oblasti boli združenia na celoslovenskej úrovni (211/89,41 %), regionálne združenia, ktorých podiel na všetkých seminároch bolo necelých jedenásť percent uskutočnili 25 seminárov, čo tvorilo 10,59 % podiel zo všetkých seminárov zrealizovaných v roku 2023. Miestne združenia v sledovanom období nerealizovali žiadne semináre.

Tabuľka 20 – Semináre a ich účastníci podľa pôsobnosti OZ

pôsobnosť	semináre			
	podujatia		účastníci	
	spolu	z toho v zahraničí	spolu	z toho v zahraničí
<i>celoštátna</i>	211	1	12 172	2
<i>regionálna</i>	25	2	455	62
<i>miestna</i>	0	0	0	0
SR	236	3	12 627	64

V roku 2023 boli zrealizované tri semináre v zahraničí a to jeden združením s celoslovenskou a dva s regionálnou pôsobnosťou.

Jeden zahraničný seminár s jedným účastníkom uskutočnilo združenie INEX Slovakia a dva semináre mimo územia Slovenska zrealizovalo združenie Rada mládeže Žilinského kraja so šesťdesiat dva účastníkmi. Jedného účastníka na seminári v zahraničí vykázalo Stredisko evanjelickej mládeže.

Podiel účastníkov seminárov bol najvyšší u celoštátnych združení, kde bolo zaznamenaných 96,40 % (12 172) účastníkov. Združenia s regionálnou pôsobnosťou vykázali 455 účastníkov, čo predstavovalo 3,60 % podiel zo všetkých účastníkov seminárov v sledovanom období. Seminárov v zahraničí sa spolu zúčastnilo 64 účastníkov a to z väčšej miery v réžií združení s regionálnou pôsobnosťou (96,88 %) a celoslovenské združenia vykázali len dvoch účastníkov. Najviac účastníkov bolo zistených u Detskej organizácii Fénix, kde sa seminárov zúčastnilo až 7 390 účastníkov, s veľkým odstupom nasledovalo Združenie kresťanských spoločenstiev mladých s 1 883 účastníkmi.

Na jeden seminár pripadlo v priemere 54 účastníkov, vyšší priemer bol zaznamenaný u celoslovenských združení, kde na jeden uskutočnený seminár v roku 2023 pripadlo 58 účastníkov, združenia s regionálnou pôsobnosťou vykázali 18 účastníkov na jeden zrealizovaný seminár.

Oproti roku 2022 bol evidovaný nárast aj počtu seminárov (71) aj počtu účastníkov na nich a to až o 8 265.

Prednášky

Občianske združenia detí a mládeže zorganizovali spolu 307 prednášok. V priemere na jedno občianske združenie detí a mládeže pripadlo 10 prednášok. Z hľadiska pôsobnosti združení boli najaktívnejšie v organizovaní prednášok združenia s celoslovenskou pôsobnosťou, ktorých podiel predstavoval až 95,44 %, čo bolo 293 zrealizovaných prednášok z celkového počtu uskutočnených v roku 2023 a v priemere na jednu organizáciu s celoslovenskou pôsobnosťou bolo zorganizovaných 14 prednášok.

Združenia s regionálnou pôsobnosťou zorganizovali 14 prednášok, miestne združenia sa organizovaní prednášok v roku 2023 nezúčastnili. Najviac prednášok zorganizovalo združenie Laura (80) a Spoločenstvo evanjelickej mládeže, ktoré zrealizovalo 68 prednášok.

Prednášok v zahraničí občianske združenia zrealizovali 5 a to len na celoslovenskej úrovni.

Tabuľka 21 – Prednášky a ich účastníci podľa pôsobnosti OZ

pôsobnosť	Prednášky			
	podujatia		účastníci	
	spolu	z toho v zahraničí	spolu	z toho v zahraničí
CELOŠTÁTNA	293	5	8 406	37
REGIONÁLNA	14	0	510	0
MIESTNA	0	0	0	0
SR	307	5	8 916	37

Prednášok občianskych združení detí a mládeže sa v roku 2023 zúčastnilo spolu 8 916 účastníkov, čo po prepočítaní na počet zrealizovaných prednášok predstavovalo v priemere 29 účastníkov na prednášku, rovnako ako predstavovala priemerná účasť na celoštátnej úrovni, prednášky organizované občianskymi združeniami s regionálnou pôsobnosťou v priemere navštívilo 36 účastníkov.

Najvyššia priemerná účasť na prednáškach v roku 2023 bola zaznamenaná u združenia Mládež ulice, kde sa v priemere jednej prednášky zúčastnilo 80 účastníkov a Detská misia, kde pripadlo 62 účastníkov na jednu zrealizovanú prednášku. Naproti tomu najviac zorganizovaných prednášok vykázalo Združenie Laura (80 prednášok s 1 785-timi účastníkmi).

Počet prednášok oproti roku 2022 stúpol o 23 a počet účastníkov na prednáškach rovnako stúpol a to o 2 562.

Školenia

Školenia uskutočnené v roku 2023 tvorili 28,35 % podiel zo všetkých vzdelávacích aktivít občianskych združení detí a mládeže. V najvyššom počte ich realizovali združenia s celoštátnou pôsobnosťou. Išlo o 643 školení, čo na celkovom počte 694 školení predstavovalo podiel 92,65 %. Po prepočítaní na počet občianskych združení z danej kategórie, pripadlo na jednu organizáciu v priemere 31 odborných školení. Združenia s regionálnou pôsobnosťou zrealizovali 51 školení (7,35 % podiel z celkového počtu školení v roku 2023, pričom v priemere na jedno združenie pripadlo 6 školení). Združenia s miestnou pôsobnosťou sa na celkovom počte zrealizovaných školení nepodieľali vôbec. Odborných školení, ktoré boli zrealizované v zahraničí, boli v sledovanom období evidované len dve, pričom obidve zorganizovali združenia s celoslovenskou pôsobnosťou. Najviac školení zrealizovala Detská organizácia Fénix (266/38,33 %) a s veľkým odstupom Laura, združenie (151/21,76 %), naproti tomu v roku 2023 sa dvanásť združení na organizovaní školení nezúčastnilo.

Tabuľka č. 22 – Prehľad školení a ich účastníkov podľa pôsobnosti OZ

pôsobnosť	školenia			
	podujatia		účastníci	
	spolu	z toho v zahraničí	spolu	z toho v zahraničí
celoštátna	643	2	11 864	11
regionálna	51	0	857	0
miestna	0	0	0	0
SR	694	2	12 721	11

Školení, ktoré v roku 2023 zorganizovali občianske združenia detí a mládeže sa zúčastnilo spolu 12 721 účastníkov, čo v priemere na počet podujatí predstavovalo osemnásť účastníkov na jedno školenie. Školenia, ktoré zorganizovali združenia s celoslovenskou pôsobnosťou absolvovalo 11 864 účastníkov, čo predstavovalo v priemere 18 účastníkov na jedno školenie. V priemere sedemnásť účastníkov bolo zaznamenaných u regionálnych združení.*

Najvyššia priemerná účasť bola zaznamenaná u Združenia saleziánskej mládeže DOMKA, kde sa v priemere jedného školenia zúčastnilo 31 účastníkov a Združenia kresťanských spoločenstiev mládeže s rovnakou priemernou účasťou. Naproti tomu najmenšiu priemernú účasť na školeniach vykázala organizácia Kresťanskodemokratická mládež Slovenska (4).

V prípade školení bol zaznamenaný oproti minulému roku nárast o 41 a počet účastníkov rovnako narástol o 1 148.

Porady

V rámci vzdelávacích aktivít občianskych združení sú sledované aj údaje za realizované porady. Združenia v roku 2023 zorganizovali spolu 468 vzdelávacích aktivít tohto druhu, pričom 79,70 % podiel (373) tvorili porady organizované združeniami s celoslovenskou pôsobnosťou. Po prepočítaní na počet občianskych združení v danej kategórii, pripadlo na jedno občianske združenie v priemere 15 porád. Priemer na celoslovenskej úrovni bol 18 zrealizovaných vzdelávacích aktivít - porád na združenie.

Regionálne združenia zorganizovali 95 porád, čo predstavovalo 11 aktivít na združenie, združenia s miestnou pôsobnosťou neuskutočnili žiadnu poradu. Najaktívnejší v organizovaní porád bolo združenie Úsmev ako dar s deväťdesiatimi piatimi poradami a Detská organizácia Fénix, ktoré zrealizovalo 67 porád.

Na poradách združení sa v sledovanom období zúčastnilo 2 907 účastníkov, čo predstavovalo v priemere 6 účastníkov na jednu poradu.

Porady celoštátnych združení vykázali účasť 2 643 účastníkov, čo predstavovalo v priemere 7 účastníkov na jednu poradu, v prípade regionálnych organizácií to bolo 264 účastníkov, čo boli traja účastníci v priemere). V zahraničí sa v roku 2023 uskutočnilo deväť porád, ktoré zorganizovali výhradne združenia s celoslovenskou pôsobnosťou s účasťou dvadsiatic ôsmich účastníkov. Najaktívnejší v organizovaní porád bolo združenie Úsmev ako dar, rovnako vykázali aj najviac účastníkov, čo v priemere na jednu poradu znamenalo 10 účastníkov. Dvanásť združení v roku 2023 neorganizovali porady vôbec.

Oproti roku 2022 bol evidovaný pokles počtu porád, a to o – 81, ale naproti tomu sa zvýšil počet účastníkov na nich, o +324.

Kurzy

Kurzy predstavovali druhú najpočetnejšiu skupinu vzdelávacích aktivít občianskych združení detí a mládeže (27,74 % podiel z celkového počtu vzdelávacích podujatí). Celkovo najviac kurzov zorganizovali celoslovenské združenia (664/97,79 %). Nasledovali združenia s regionálnou pôsobnosťou (10/1,47 %). Miestne združenia sa zapojili do tejto kategórie zrealizovaním piatich kurzov. Veľmi malé percento (0,74 % z celkového počtu kurzov) bolo zrealizovaných v zahraničí (5) a to len v réžii celoslovenských občianskych združení, u ktorých sa predpokladá aj spolupráca s organizáciami v zahraničí.

Tabuľka 23 – Prehľad kurzov a ich účastníkov

pôsobnosť	kurzy			
	podujatia		účastníci	
	spolu	z toho v zahraničí	spolu	z toho v zahraničí
<i>celošťátna</i>	664	5	14 430	10
<i>regionálna</i>	10	0	109	0
<i>miestna</i>	5	0	576	0
SR	679	5	15 115	10

Najviac zrealizovaných kurzov v roku 2020 bolo zistených u združenia Laura, združenie (246/36,23 %) a s výrazným odstupom Slovenský skauting s deväťdesiatimi piatimi kurzami (13,99 %). Naopak 11 združení v sledovanom období kurzy neorganizovali vôbec.

Výraznejšou skupinou v prípade kurzov boli kurzy výchovno-vzdelávacie (636/93,67 % podiel zo všetkých uskutočnených kurzov v roku 2023), z toho 97,48 % podiel bol zrealizovaný na celoslovenskej úrovni (620), 11 kurzov výchovno-vzdelávacích uskutočnili združenia na regionálnej úrovni a päť kurzov v tejto kategórii zorganizovali miestne združenia, len tri kurzy v tejto oblasti boli zaznamenané v zahraničí a to len na celoslovenskej úrovni, vedecko-technické kurzy (44/6,48 %) boli zorganizované len na celoslovenskej úrovni, z toho dva v zahraničí.

Na kurzoch občianskych združení v roku 2023 sa zúčastnilo spolu 15 115 účastníkov, čo v priemere predstavovalo 22 účastníkov na jeden kurz. Najvyššiu priemernú účasť na jeden kurz mali miestne združenia, ktoré vykázali až 115 účastníkov na jeden kurz, na úrovni celoslovenských združení tento priemer predstavoval 22 účastníkov na jeden kurz a regionálne združenia vykázali 11 účastníkov na kurz. Účastníci, ktorí sa zúčastnili na takýchto podujatiach v zahraničí sa na celkovom počte účastníkov podieľali 0,07 % podielom (10 účastníkov na päť kurzov, čo tvorilo v priemere dvoch účastníkov na jeden zahraničný kurz).

Najviac účastníkov na svojich kurzoch vykázalo združenie Laura (4 383, čo tvorilo priemerne 18 účastníkov na jeden kurz zrealizovaný touto organizáciou), Slovenský skauting (2422/25 účastníkov na jeden kurz), Združenie kresťanských spoločenstiev mládeže (2252/32) a v neposlednom rade organizácia eRKO (2237/27 účastníkov v priemere).

Oproti roku 2022 bol evidovaný pokles počtu kurzov a to až o -294 a rovnako aj pokles účastníkov o -5 452.

VI. Medzinárodné výmeny a iné medzinárodné aktivity

Občianske združenia detí a mládeže v roku 2023 uskutočnili spolu 145 *zahraničných výmen*. Počet výmen jednotlivých združení sa pohyboval v intervale od nula (19 združení) až po 48 (INEX Slovakia). Najviac medzinárodných výmen uskutočnili združenia s celoslovenskou pôsobnosťou (132/91,03 %). Združenia s regionálnou pôsobnosťou zrealizovali 13 zahraničných výmen, miestne združenia medzinárodné výmeny v roku 2023 neuskutočnili. Najaktívnejší v organizovaní zahraničných výmen bol Bratislavský kraj (87/60,00 %), nasledovaný Trenčianskym krajom so štyridsiatimi štyrmi výmenami na medzinárodnej úrovni (30,34 %), v Košickom a Žilinskom kraji bolo zaevidovaných šesť zahraničných aktivít a dve zahraničné výmeny zorganizovali združenia v Nitrianskom kraji. Trnavský, Banskobystrický a Prešovský kraj medzinárodné výmeny v roku 2023 neuskutočnili.

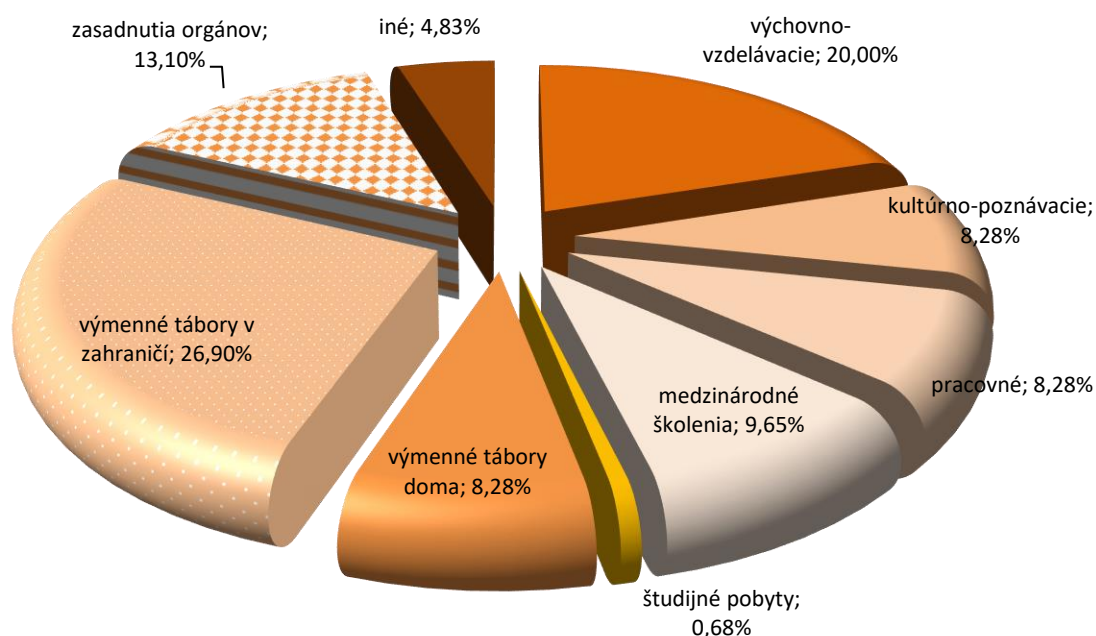
Združenia na celoslovenskej úrovni sa podieľali na zrealizovaní všetkých oblastí medzinárodných výmen, okrem študijných pobytov, združenia s regionálnou pôsobnosťou zorganizovali výchovno-vzdelávacie, pracovné medzinárodné aktivity, študijné pobyty, medzinárodné školenia a aktivity v oblasti iné, inde nezaradené medzinárodné aktivity.

Tabuľka 24 – Medzinárodné výmeny a iné medzinárodné aktivity OZ podľa pôsobnosti

pôsobnosť	zahraničné výmeny	z toho								
		výchovno-vzdelávacie	kultúrno-poznávacie	pracovné	medzinárodné školenia	študijné pobyty	výmenné tábory		zasadania medzinárodných organizácií	iné
							doma	v zahraničí		
celoštátna	132	27	12	8	9	0	12	39	19	6
regionálna	13	2	0	4	5	1	0	0	0	1
miestna	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SR	145	29	12	12	14	1	12	39	19	7

V rámci štruktúry medzinárodných výmen tvorili najväčšiu časť výmenné tábory v zahraničí (39/26,90 %), nasledovali výchovno-vzdelávacie aktivity (20,00 %), zasadnutia orgánov medzinárodných organizácií, ktoré tvorili 13,10 % podiel (19), medzinárodné školenia, ktorých združenia zrealizovali v sledovanom období 14 (9,66 %), po 12 medzinárodných výmen zrealizovali organizácie v oblasti kultúrno-poznávacie, pracovné, a výmenné tábory doma, (8,28 %). Nasledovali iné, inde nezaradené medzinárodné výmeny (7/4,83 %) a len jeden študijný pobyt, ktorý bol zrealizovaný na regionálnej úrovni.

Graf 18 - Medzinárodné výmeny podľa druhu

Medzinárodných výmen a iných podujatí medzinárodného charakteru, ktoré v roku 2023 organizovali občianske združenia detí a mládeže, sa zúčastnilo 29 820 účastníkov. V priemere na jedno medzinárodné podujatie pripadlo 206 účastníkov. Najviac účastníkov bolo zaznamenaných v prípade celoštátnych združení (29 776/99,85 %), po ich prepočítaní na počet podujatí na jednu aktivitu medzinárodného charakteru pripadlo 226 účastníkov.

Len traja účastníci na jedno podujatie boli evidovaní u občianskych združení s regionálnou pôsobnosťou, kde bola zaznamenaná účasť 44 účastníkov.

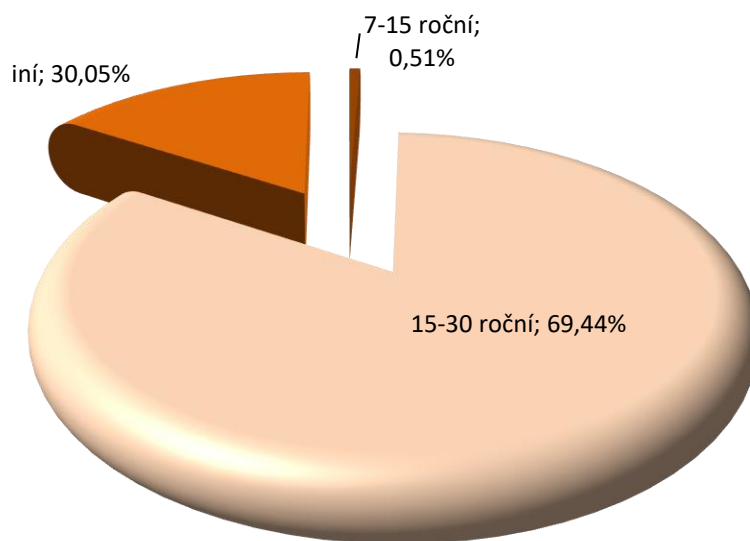
Najvyšší počet účastníkov medzinárodných výmen vykázalo Združenie kresťanských spoločností mládeže (29 098/97,58 % podiel a s priemerom 677 účastníkov na jednu medzinárodnú aktivitu) a s výrazným odstupom organizácia Fénix (166/0,56 % a s priemerom 33 účastníkov na jednu aktivitu).

Tabuľka 25 – Účastníci medzinárodných výmen

pôsobnosť	účastníci výmen	z toho		
		7 - 15 rokov	15 - 30 rokov	iní
celoštátna	29 776	152	20 670	8 954
regionálna	44	0	36	8
miestna	0	0	0	0
SR	29 820	152	20 706	8 962

Z hľadiska vekovej štruktúry účastníkov medzinárodných výmen tvorili dominantnú skupinu účastníci vo vekovej skupine od 15 do 30 rokov (20 706/69,44 %). Detí vo veku od 7 do 15 rokov sa na medzinárodných aktivitách zúčastnilo spolu 152, čo predstavovalo 0,51 % podiel zo všetkých účastníkov medzinárodných výmen a iných medzinárodných aktivít a to len na celoslovenskej úrovni. Okrem toho bolo ešte v roku 2023 zaznamenaných 8 962 (30,05 %) účastníkov medzinárodných výmen, ktorí neboli zaradení ani do jednej z vekových kategórií detí a mládeže. Na celoslovenskej úrovni mali zastúpenie všetky vekové kategórie, združenia na regionálnej úrovni nevykázali deti od 7 do 15 rokov ako účastníkov medzinárodných výmen.. Len päť združení malo v roku 2023 účastníkov vo vekovej kategórie 7 až 15 rokov na svojich medzinárodných aktivitách (Združenie saleziánskej mládeže DOMKA, Detská organizácia eRko, Fénix, Spoločenstvo evanjelickej mládeže a Zväz kresťanských spoločenstiev mládeže), deti a mládež od 15 do 30 rokov sa zúčastnili na medzinárodných aktivitách v ôsmich združeniach, najdominantnejšou účasťou bola účasť na aktivitách Zväzu kresťanských spoločenstiev mládeže (20 311).

Graf 19 - Veková štruktúra účastníkov medzinárodných výmen

VII. Edičná činnosť

V rámci edičnej činnosti vydali občianske združenia detí a mládeže v roku 2023 spolu 4 415 titulov. Najaktívnejší vo vydávaní titulov boli združenia na regionálnej úrovni a ich produkcia tvorila až 58,07 % podiel zo všetkých vydaných titulov (2 564), v celoslovenskom priemere na jedno občianske združenie pripadlo 88 titulov, na regionálnej úrovni priemer titulov na združenie predstavoval až 285 a na miestnej úrovni bol zistený len jeden titul celkom. Počet vydaných titulov u jednotlivých združení sa pohyboval od nula (zaznamenané u piatich združení) po 2 500 titulov (združenie Priateľ – regionálna pôsobnosť).

Združenia na celoslovenskej úrovni vydali všetky druhy edičnej činnosti, takisto ako združenia s regionálnou pôsobnosťou, kde neboli evidované len časopisy, ale združenia na miestnej úrovni vydávali v roku 2023 len propagačné materiály.

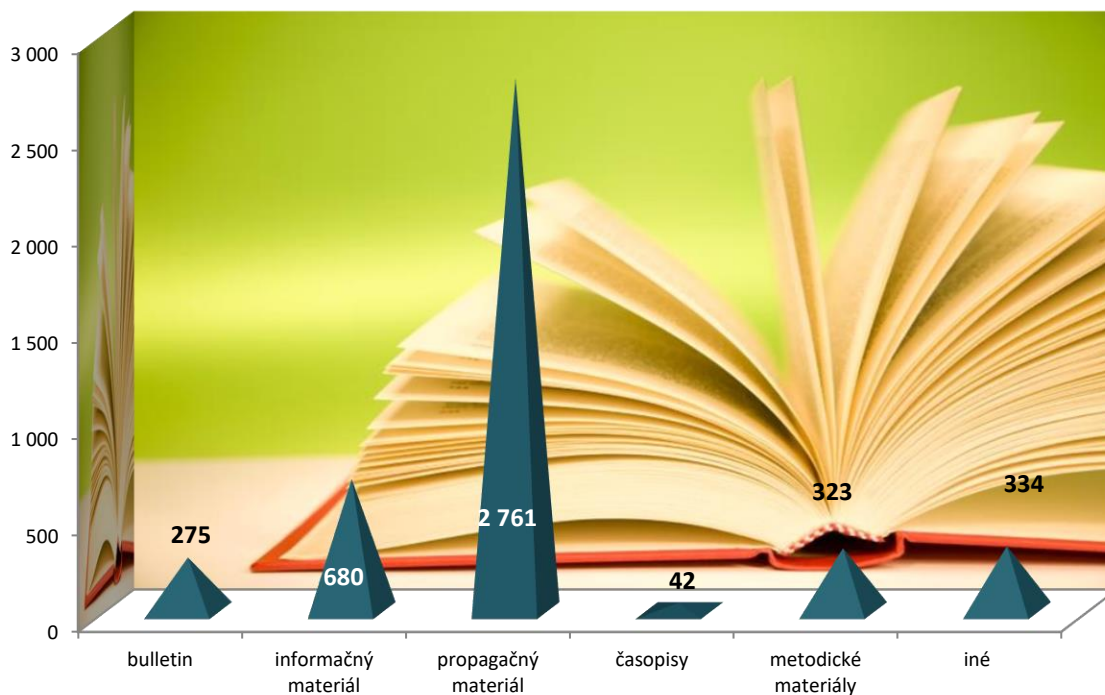
V sledovanom období dominovali propagačné materiály, ktoré tvorili až 62,54 % podiel zo všetkých vydaných titulov, nasledovali informačné materiály (680/15,40 %), iné inde nezaradené tituly edičnej činnosti mali 7,57 % podiel, metodické materiály predstavovali 7,32 % podiel, bulletiny tvorili 6,23 % podiel a časopisov bolo vydaných 42 titulov a to len na celoslovenskej úrovni.

Tabuľka 26 – Edičná činnosť združení

pôsobnosť	počet titulov	z toho					
		bulletin	informačný materiál	propagačný materiál	časopisy	metodické materiály	iné
<i>celoštátna</i>	1 850	265	174	734	42	312	323
<i>regionálna</i>	2 564	10	506	2 026	0	11	11
<i>miestna</i>	1	0	0	1	0	0	0
SR	4 415	275	680	2 761	42	323	334

Celoslovenské združenia boli najaktívnejšie vo vydávaní bulletinov, časopisov, metodických a iných, inde nezaradených materiálov, naproti tomu vo vydávaní informačných a propagačných materiálov dominovali združenia s regionálnou pôsobnosťou.

Graf 20 - Štruktúra vydaných titulov

Porovnanie

Pre porovnanie prinášame tabuľky niektorých vybraných ukazovateľov za posledných 8 rokov, t.j. od roku 2016 po rok 2023.

Podľa pôsobnosti vidieť nárast počtu občianskych združení detí a mládeže, ktorí zaslali Výkaz, od roku 2016 po rok 2020, kde počet vykazujúcich združení opäť mierne poklesol.

pôsobnosť	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
CELOŠTÁTNA	20	24	22	19	23	22	23	21
NADREGIONÁLNA	2	1	2	2	0	1	1	0
REGIONÁLNA	7	10	8	10	9	9	8	9
MIESTNA	2	2	2	3	4	2	3	2
INÁ	0	2	0	0	0	0	0	0
SR	31	37	34	34	36	34	35	32

Podľa typu združení v priebehu 8 rokov sa počet detských a mládežníckych združení výraznejšie nemenil, išlo len o mierne odchýlky. Od roku 2017 bol evidovaný mierny pokles kombinovaných združení (zo 17 v roku 2016 a 2017 na 12 v roku 2023), u združujúcich subjektov je vidieť pomalý nárast, ale následný pokles.

Počet agentúr mierne narástol v roku 2020, no v rokoch 2021 a 2023 nemal zastúpenie. Spolky mali stúpajúcu tendenciu, rovnako ako iné a mládežnícke združenia.

typ združenia	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
DETSKÉ	2	3	2	2	2	1	1	1
MLÁDEŽNÍCKE	4	6	4	6	6	7	7	7
KOMBINOVANÉ	17	17	16	15	16	14	13	12
ZDRUŽUJÚCE	4	6	6	6	4	5	5	4
AGENTÚRY	1	1	1	1	2	0	1	0
SPOPKY	3	4	5	4	4	5	6	6
INÉ	0	0	0	0	2	2	2	2
SR	31	37	34	34	36	34	35	32

Počet členskej základne výraznejšie osciluje a pokiaľ od roku 2016 do roku 2019 počet členov občianskych združení klesal (zo 102 038 až po 72 961), v rokoch 2020, 2021, 2022 bol opäť evidovaný nárast členov občianskych združení, Za sledované aktuálne obdobie (rok 2023) sa znížil počet členov združení o - 1 381.

Počet členskej základne podľa jednotlivých vekových kategórií vypovedá o postupnom poklese a náraste členskej základne detí do 15 rokov až do roku 2019 je evidentný pokles a od roku 2020 nárast detí a mládeže.

členská základňa	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
DO 15 ROKOV	43 253	35 679	28 805	27 362	32 916	34 077	35 928	36 964
15-18 ROKOV	34 225	28 301	25 728	23 533	25 879	26 673	26 469	25 255
18-30 ROKOV	18 343	18 781	18 582	15 774	17 828	17 818	15 856	16 371
NAD 30 ROKOV	6 217	8 432	7 468	6 292	8 219	8 153	9 769	8 051
INÉ	0	0	0	0	0	0	0	0
SR	102 038	91 193	80 583	72 961	84 842	86 721	88 022	86 641

Počet zamestnancov za jednotlivé roky kolísal, najvýraznejší nárast bol zaznamenaný u interných zamestnancoch od 111 po 267 v roku 2019.

zamestnanci	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
INTERNÍ	111	172	181	267	206	218	229	259
EXTERNÍ	111	76	70	126	157	120	144	115
DOBROVOĽNÍCI	5 055	7 556	7 514	4 360	6 399	8 024	7 620	7 422
SR	5 277	7 804	7 765	4 753	6 762	8 362	7 993	7 796

Záver

Za rok 2023 boli dostupné údaje o činnosti tridsiatich dvoch občianskych združení detí a mládeže, ktoré vyplnili štatistický výkaz. Až štrnásť z nich (14/43,75 %) sídlilo na území Bratislavského kraja, po štyri združenia boli evidované v Trenčianskom a v Prešovskom kraji, tri združenia pôsobili v Košickom kraji, po dve združenia sídlili v kraji Trnavskom, Nitrianskom a v Žilinskom kraji a v kraji Banskobystrickom boli dostupné údaje o jednom združení. Dvadsať jedna (65,63 %) združení deklarovalo svoju pôsobnosť na celoslovenskej úrovni, regionálne aktivity vyvíjalo deväť združení a dve združenia vyplnili v kategórii pôsobnosť možnosť miestne združenie. Až 19 združení sa orientovalo na prácu s deťmi a mládežou (59,38 %), prácu s mládežou vykázali tri združenia, výhradne na prácu s deťmi sa orientovali rovnako tri združenia, jedno združenie smerovalo svoju činnosť výhradne na prácu so stredoškólakmi a všeobecné zameranie vykázalo šesť združení. Najpočetnejšou skupinou boli združenia kombinované, t.j. detské a mládežnícke (12/37,50 %), mládežníckych občianskych združení bolo v roku 2023 zaznamenaných sedem, šesť organizácií sa hlásilo k spolkom a spoločnostiam, štyri združenia reprezentovali združujúce združenia, jedna organizácia bola evidovaná v kategórii združenia detské a dve združenia boli zaradené do kategórie iné, inde nezaradené. Najfrekvencovanejšou oblasťou bola všeobecná oblasť zameraná na výchovnú, vzdelávaciu a odbornú činnosť, ktorá spolu evidovala desať organizácií, nasledovala oblasť, kde sa združenia všeobecne zameriavali na výchovné a vzdelávacie aktivity (8/25,00 %), tri združenia spadali pod oblasť so všeobecnou činnosťou a konfesionálne združenia boli zaznamenané dve, po jednom združení vyplnilo kolónku spoločensko-politické, ochrana životného prostredia a združenia charitatívne a nadačné a až päť organizácií sa nevedelo zaradiť do predchádzajúcich oblastí a vyplnilo kolónku iné.

Chod združení zabezpečovalo 7 796 osôb, z ktorých až 95,20 % (7 422) predstavovali dobrovoľníci. Rozdiel tvorili interní (259/3,32 %) a externí (115/1,48 %) zamestnanci.

Z hľadiska vzdelanostnej štruktúry dominovala v kategórii zamestnancov skupina s ukončeným vysokoškolským vzdelaním (274). U interných zamestnancov predstavoval podiel vysokoškolsky vzdelaných 80,69 % a v prípade externých zamestnancov bol tento podiel 56,52 %, čo naznačuje, že v oboch prípadoch dominovali zamestnanci s vysokoškolským diplomom. Zamestnancov so stredoškolským vzdelaním bolo v roku 2023 zaznamenaných spolu 78, čo celkovo predstavovalo 20,86 % stredoškólakov, zamestnanci s ukončeným základným vzdelaním tvorili 5,88 % podiel (22). Na úrovni celkového personálneho zabezpečenia mali miernu prevahu ženy a tvorili 59,47 % podiel (4 636). Feminizácia u dobrovoľníkov tvorila 62,61 % podiel (4 366).

Občianske združenia za rok 2023 vykázali spolu 86 641 členov, pričom dominantnou skupinou boli deti do 15 rokov (36 964/42,66 %), veková kategória od 15 do 18 rokov sa na členskej základni podieľala 29,15 % podielom (25 255) a mládežníci vo veku 18-30 rokov tvorili 18,90 % (16 371) podiel z členskej základne združení.

Skupina detí a mládeže tak spolu tvorila 90,71 % podiel z celkovej členskej základne detí a mládeže. Združenia vykázali 8 051 členov starších ako 30 rokov, čo predstavovalo necelých desať percent (9,29 %). V priemere na jedno združenie pripadlo 2 708 členov, na celoslovenskej úrovni sa tento priemer rovnal 3 089 členom a združenia s regionálnou pôsobnosťou vykázali 2 362 na jedno združenie. Miestne združenia mali v roku 2023 len 257 členov na jednu organizáciu. Ako najvyššie vzdelanie základné svojich členov uviedli občianske združenia detí a mládeže u 56 397 členov, čo predstavovalo 65,09 % podiel zo všetkých členov združení v roku 2023, členovia s ukončeným stredoškolským vzdelaním tvorili 22,95 % podiel, vysokoškolsky vzdelaných členov bolo spolu 10 098 a vedecké vzdelanie bolo zistené u dvesto šesťdesiatich troch členoch.

Združenia uskutočnili v rámci aktivít pre deti a mládež 98 306 stretnutí pravidelnej činnosti, v priemere pripadlo na jedno združenie 3 072 pravidelne sa opakujúcich stretnutí, 7 019 jednoduchých akcií, čo predstavovalo v priemere 219 aktivít na jedno združenie a len 46 viacdňových aktivít v priemere na organizáciu. Okrem toho zorganizovali v roku 2023 občianske združenia spolu 678 pobytových aktivít, t.j. táborov, z toho 480 na Slovensku, 71 v zahraničí a 127 prímestských (denných) pobytových aktivít, táborov sa zúčastnilo 38 047 účastníkov. Najfrekventovanejšími účastníkmi pobytových aktivít boli deti do 15 rokov, ktorí tvorili 59,88 % podiel, deti nad 15 rokov predstavovali 39,13 % podiel zo všetkých účastníkov táborov v roku 2023. Necelé jedno percento účastníkov táborov pochádzalo zo zahraničia (375). O deti a mládež v táboroch organizovaných občianskymi združeniami sa staralo 221 pracovníkov a 7 615 dobrovoľníkov, ktorí boli najviac činní v združeníach s celoslovenskou pôsobnosťou (93,89 %). V priemere na jednej tábor pripadli traja pracovníci a 11 dobrovoľníkov.

V rámci informačného servisu evidovali združenia za rok 2020 spolu 15 368 klientov, pričom 6 246 z nich (60,64 %) bolo evidovaných v skupine výchovno-vzdelávacích aktivít. okrem toho 4 444 klientov sa zaujímalo o kultúrno-poznávacie aktivity (28,92 %), 4 124 o výmeny mládeže a len päťdesiat päť klientov prejavilo záujem o informácie z oblasti pracovných príležitostí. 500 klientov informačného servisu občianskych združení sa v roku 2023 nevedelo zaradiť ani do jednej z uvedených možností a vyplnilo kolónku iné. 85,12 % zo všetkých klientov bolo zaznamenaných na celoslovenskej úrovni (13 082), regionálne občianske združenia vykázali 1 710 klientov (11,13 %) a na miestnej úrovni bolo evidovaných 576 klientov informačného servisu.

V roku 2023 prejavilo 2 035 klientov záujem o poradenské služby občianskych združení detí a mládeže a to len o psychologickú oblasť (567/27,86 %) a oblasť iné, inde nezaradené aktivity poradenskej služby. O oblasť sexuologickú a právnu neprejavili v sledovanom období klienti záujem. V rámci iného poradenstva bola poskytnutá rada 1 468 klientom, čo tvorilo 72,14 % podiel zo všetkých klientov poradenskej služby .

Najvyšší záujem o poradenskú činnosť bol zaznamenaný na celoslovenskej úrovni (1 133/55,68 %), na regionálnej úrovni podiel klientov predstavoval 16,02 % a občianske združenia s miestnou pôsobnosťou vykázali 28,30 % podiel.

Občianske združenia v rámci svojej činnosti poskytovali svojim členom aj vzdelávacie aktivity, ktorých za rok 2023 vykázali spolu 2 448 a to najmä na celoslovenskej úrovni (88,51 %), regionálne združenia zrealizovali 201 aktivít tohto druhu a združenia na miestnej úrovni len päť.

Na vzdelávacích aktivitách združení sa zúčastnilo 54 949 účastníkov, čo v priemere predstavovalo 22 účastníkov na jedno podujatie, 23 účastníkov v priemere na jedno podujatie bolo zaznamenaných na celoslovenskej úrovni, priemer na jedno podujatie na regionálnej úrovni bol 13 a najviac účastníkov na jednu vzdelávaciu aktivitu bolo evidovaných na miestnej úrovni, kde sa v priemere zúčastnilo 115 účastníkov. V rámci vzdelávacích aktivít bolo najviac zorganizovaných školení (694), na ktorých sa zúčastnilo 12 721 účastníkov. Druhou frekventovanou oblasťou boli kurzy (679/15 115), výraznejšou oblasťou v rámci zorganizovaných kurzov, boli kurzy výchovno-vzdelávacie (636). Porád bolo zrealizovaných 468 s 2 907 účastníkmi, rovnako bolo zaznamenaných 307 prednášok (8 916 účastníkov), 236 seminárov (12 627) a najmenej v roku 2023 bolo zrealizovaných konferencií (64/2 633).

Občianske združenia v roku 2023 uskutočnili spolu 145 medzinárodných výmen a iných medzinárodných aktivít, z ktorých boli najdominantnejšie výmenné tábory v zahraničí (39/26,90 %), nasledované výchovno-vzdelávacími aktivitami, ktorých bolo 29 (20,00%), školení na medzinárodnej úrovni bolo zistených 14 (9,66 %), po dvanásť bolo zaznamenaných kultúrno-poznávacích aktivít, pracovných stretnutí a výmenných táborov doma, bolo evidovaných aj 7 medzinárodných aktivít, ktoré sa nevedeli zaradiť do predchádzajúcich oblastí a len jeden študijný pobyt. Na medzinárodných výmenách sa zúčastnilo spolu 29 820 účastníkov, z čoho až 69,44 % tvorila skupina detí a mládeže od 15 do 30 rokov, iných účastníkov bolo 30,05 % podiel zo všetkých účastníkov medzinárodných aktivít a len 152 detí a mládeže a to len na celoslovenskej úrovni sa aktívne podieľalo na týchto výmenách.

V rámci edičnej činnosti vydali občianske združenia spolu 4 415 titulov, pričom 2 761 z nich predstavovali propagačný materiál (62,54 %), nasledoval informačný materiál, ktorého združenia vydali 680 (15,40 %), s výrazným odstupom boli vydávané iné materiály (334/7,57 %). Metodických materiálov bolo v roku 2023 zaznamenaných 323 (7,32 %) a bulletinov bolo evidovaných 275. Najmenej bolo v sledovanom období vydávaných časopisov (42). Najaktívnejší vo vydávaní rôznych titulov boli regionálne združenia, ktorých podiel na tejto činnosti predstavoval až 58,07 %, 1 850 titulov celkom vydali celoslovenské občianske združenia detí a mládeže a len jeden titul bol evidovaný na miestnej úrovni.

Názov materiálu: Vyhodnotenie činnosti občianskych združení detí a mládeže za rok 2023

Zodpovedný riešiteľ: Silvia Polčicová

Centrum vedecko-technických informácií SR

Odbor metodiky a tvorby informácií

Oddelenie regionálneho školstva a prierezových tém

Interný materiál

(materiál neprešiel jazykovou úpravou)